

INHOUDSOPGAVE	aantal blz.
I BEGRIPPEN EN AFKORTINGEN	3
II LITERATUUR	2
III BRIEF GEMEENTE WEST MAAS EN WAAL D.D. DECEMBER 2000	3
IV SAMENSTELLING ADVIESGROEP MER OVER DE MAAS	1
V BRIEF GS OVERIJSSSEL D.D. 27 APRIL 2004 AAN DE STAATSSECRETARIS VAN V&W	2
VI BRIEF MINISTER VAN V&W D.D. 8 NOVEMBER 2004 AAN DE TWEEDE KAMER	5
VII STAND VAN ZAKEN IMPLEMENTATIE LOCATIEALTERNATIEVEN F3B MAAS-BOMMEL EN INVULLING GELDERSE TAAKSTELLING, MEDIO 2004	14
VIII BRIEVEN STAATSSECRETARIS EN MINISTER LNV D.D. 18 JULI 2002, 6 JUNI 2003 EN 24 JULI 2004	4
IX ADVIEZEN WATERBEHEERDERS IN HET KADER VAN DE WATERTOETS	18
X AFBEELDINGEN BODEMVERONTREINIGINGSSITUATIE	5
XI NOTITIE HOEVEELHEDEN INDUSTRIEZAND	7
XII NOTITIES ALTERNATIEFONTWIKKELING	20
XIII NOTITIE GEOHYDROLOGISCHE BEREKENINGEN	75
XIV RESULTATEN GELUIDBEREKENINGEN	88
XV NOTITIE GEOTECHNISCHE ASPECTEN	24
XVI NOTITIE RIVIERKUNDIGE BEREKENINGEN	67
XVII NOTITIE VERLIES AAN WKC-DEBIET	3

**Milieueffectrapport/SMB
Zandwin- en
natuurontwikkelingsplan
Over de Maas****Bijlagenrapport**

**Milieueffectrapport/SMB
Zandwin- en
natuurontwikkelingsplan
Over de Maas****Bijlagenrapport**

referentie	projectcode	status
Maas 6-5/doesa/060	Maas6-5	definitief 02
projectleider	projectdirecteur	datum
ing. J.M. Faber	ir. R. de Boer	27 juni 2005
autorisatie	naam	paraaf
goedgekeurd	ing. J.M. Faber	

BIJLAGE I Begrippen en afkortingen

BEGRIPPEN EN AFKORTINGEN

begrip / afkorting	omschrijving
Alternatief	Samenhangend pakket van maatregelen en mogelijke inrichtingsvormen, dat samen een mogelijke oplossing voor de beschreven vraag vormt.
Aspect	Onderdeel van een te bestuderen thema. Binnen een aspect kunnen eventueel meerdere beoordelingscriteria worden onderscheiden.
Autonome ontwikkeling	De ontwikkeling die plaatsvindt in het plangebied, zonder dat het voor- nemen wordt uitgevoerd.
<i>Beoordelingscriterium</i>	<i>Grootheid waaraan de effecten op de aspecten worden getoetst.</i>
Bestemmingsplan	Door de gemeenteraad vastgesteld plan, bestaande uit een kaart, waarop de bestemming van de in het plan begrepen grond wordt aangewezen, voorschriften over het gebruik van deze gronden en de zich daarop bevindende bebouwing en een toelichting op het plan
Bevoegd gezag	De overheidsinstantie die het besluit moet nemen waarvoor het MER wordt opgesteld wordt uitgevoerd.
Bodemkwaliteit	Kwaliteit van de bodem (grond, water, bodemlucht en organische bestanddelen).
Commissie voor de milieu-effectrapportage (C-mer)	Commissie voor de m.e.r.; de onafhankelijke commissie die het Bevoegd Gezag adviseert over de richtlijnen voor de inhoud van het MER en over de beoordeling van de kwaliteit van het MER.
Compenserende maatregelen	Het stimuleren van ecologische functies en waarden in een gebied, ter vervanging van ecologische functies en waarden die door aanleg en gebruik van infrastructuur verloren zijn gegaan of zijn verminderd. Compenserende maatregelen zijn die maatregelen waarbij getracht wordt nieuwe waarden te creëren die vergelijkbaar zijn met de verloren gegane waarden.
Contour	Een lijn op de kaart die punten met een gelijke waarden verbindt, bijvoorbeeld van de geluidsbelasting.
Cultuurhistorie dB(A)	Geschiedenis van de bewoning en ontginning van het landschap. Decibel (A-gewogen): maat voor geluidsniveau, gecorrigeerd voor de frequentie afhankelijke gevoeligheid van het menselijk oor.
Decibel	De eenheid waarin geluid wordt uitgedrukt.
Ecologische verbindingsszones	Ecologische zone die deel uitmaakt van de Ecologische hoofdstructuur en dienst doet als migratieroute voor organismen tussen kerngebieden en/of natuurontwikkelingsgebieden.
EHS	Ecologische Hoofdstructuur.
EZ	(Ministerie van) Economische Zaken
Fauna	Verzameling afzonderlijke diersoorten die in een bepaald gebied voorkomen.
Flora	Verzameling afzonderlijke plantensoorten die in een bepaald gebied voorkomen.
FSA	(Visie) Fort Sint Andries
Geluidcontour	Een lijn op de kaart die aangeeft waar de geluidsdruk gelijk is aan een bepaalde waarde. De geluidcontouren zijn te vergelijken met hogedrukgebieden op een weerkaart, of met hoogtelijnen op een kaart van bergachtig gebied.
Geohydrologie	De leer van het voorkomen, het gedrag en de en fysische eigenschappen van water in de bodem.
Geomorfologie	Wetenschap die zich bezig houdt met de ontstaanswijze, vorm en opbouw van het aardoppervlak.
Grenswaarde	Een grenswaarde geeft het milieukwaliteitsniveau aan dat ten minste moet worden bereikt of gehandhaafd. De grenswaarde moet door het bevoegd orgaan bij de uitoefening van zijn bevoegdheden in acht

begrip / afkorting	omschrijving
	worden genomen.
GS	Gedeputeerde Staten, dagelijks bestuur van een provincie (vergelijkbaar met college van burgemeester en wethouders in een gemeente).
Industriezand	Verzamelnaam voor industrieel geproduceerd zand, waarbij het gewonnen natuurlijk zand wordt gezeefd en gefractioneerd en daaruit mengsels worden samengesteld, die aan specifieke eisen voor verschillende toepassingen voldoen (betonzand, metselzand, kalkzandsteen, zilverzand, asfaltzand, stukadoorzand).
Initiatiefnemer	Instantie die de ontwikkeling van het betrokken voornemen mogelijk wil maken.
IVM	Integrale Verkenning Maas
Kwel	Opwaarts gerichte grondwaterstroming; kan onder meer plaatsvinden direct aan het grondoppervlak, in sloten of in drainagebuizen.
Landschap	Het waarneembare deel van het aardoppervlak dat wordt bepaald door de onderlinge samenhang en wederzijdse beïnvloeding van de factoren klimaat, reliëf, water, bodem, flora, fauna en menselijk handelen.
LNV	(Ministerie van) Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
m.e.r.(-procedure)	Milieueffectrapportage; de procedure die bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een Milieu Effect Rapport en het evalueren achteraf van de gevolgen voor het milieu van de uitvoering van een mede op basis van dat MER genomen besluit; dit alles met inachtneming van de voorgeschreven procedures.
Maaiveld	De oppervlakte van het natuurlijk of aangelegde terrein.
MER (Milieu Effect Rapport)	Openbaar document waarin van voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven de te verwachten gevolgen op het milieu in hun onderlinge samenhang wordt beschreven op een systematische en zo objectief mogelijke wijze. Het wordt opgesteld voor een of meer besluiten die over de betreffende activiteit moeten worden genomen.
Milieu	Leefomgeving het geheel van essentiële voorwaarden en invloeden die voor het leven van organismen (mensen, planten, dieren) van belang zijn.
Mitigerende maatregelen	Maatregelen om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen, te beperken of te compenseren
MMA	Meest Milieuvriendelijk Alternatief.
Mti	Miljoen ton industriezand
Natuur	Natuur is in dit aspectrapport onderscheiden in ecosystemen, flora en fauna. Een deel van de flora, fauna en ecosystemen in het studiegebied maakt deel uit van het (natuur)beleid van de rijks-, provinciale of gemeentelijke overheid of is in beheer en/of eigendom van natuurbeschermingsorganisaties en heeft een beleidsmatig of wettelijk beschermde status.
NBP	Natuurbeleidsplan
NURG	Nadere uitwerking rivierengebied
Over de Maas	De gehele 'locatie Over de Maas', bestaande uit de uiterwaarden 'Over de Maas' en 'Moleneindsche Waard'.
PKB	Planologische kernbeslissing.
Plangebied	Gebied waarvoor het m.e.r.-plichtig besluit wordt genomen.
PS	Provinciale Staten; het door middel van verkiezingen verkozen hoogste gezag binnen de provincie (vergelijkbaar met gemeenteraad in een gemeente).
Richtlijnen	Document waarin staat wat er in het MER moet worden onderzocht.
Risico	De mogelijkheid, met een zekere mate van waarschijnlijkheid, van schade aan de gezondheid van de mens, aan het milieu en aan goe-

begrip / afkorting	omschrijving
	deren, in combinatie met aard en omvang van de schade. Het bestaat uit een kans en een gevolg element.
RWS	Rijkswaterstaat
SOD	Structuurschema Oppervlaktedelfstoffen
Startnotitie	Het document waarin de initiatiefnemer aangeeft wat zij wil gaan onderzoeken in het kader van het effectenonderzoek.
Stijghoogte	de som van drukhoogte en plaatshoogte, overeenkomend met de afstand van het peil dat met een tensiometer uitmondend in het beschouwde punt, kan worden gemeten, tot NAP.
Studiegebied	Gebied waarin de effecten van een voorgenomen activiteit worden geacht merkbaar te zijn.
Taakstelling	Een in bestuurlijk overleg afgesproken procentuele verdeling over de vergunninginstanties van de totale landelijke taakstelling ten aanzien van de (onder meer door vergunningverlening) winbaar te maken hoeveelheid van een bepaalde oppervlaktedelfstof.
Thema	Voorbeelden zijn verkeer&vervoer, geluid, trillingen, interne veiligheid, oppervlaktewater, bodem en grondwater, stadslandschap, ecologie e.d. Binnen een thema kunnen verschillende aspecten worden onderscheiden.
Voorgenomen activiteit	De activiteit die de initiatiefnemer wil realiseren
VROM	(Ministerie van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
V&W	(Ministerie van) Verkeer en Waterstaat
Wm	Wet milieubeheer
Zetting	Bodemdaling als gevolg van inklinking, krimp en door de bouw van kunstwerken, het ophogen van de grond of het aanbrengen van enig ander materiaal.

BIJLAGE II Literatuur

LITERATUUR

Auteur, titel, datum

ARC, 2004: Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van een bureau-onderzoek en boringen in het plangebied Over de Maas, gemeente West Maas en Waal, G.J. de Roller & A. Ufkes (ARC b.v.), 2004.

College van Gedeputeerde Staten, Besluit van Gedeputeerde Staten tot starten NIMBY en ontwikkelen alternatieven voor F3b, 23 mei 2000

DHV, Dijkverbetering Maasbandijken, traject West Maas en Waal-West, Achtergronddocument Geotechniek, Dossier k2000.74.003, april 1994

DHV en H+N+S Landschapsarchitecten, i.o.v. de ministeries van LNV, VROM, V&W en de provincies Gelderland en Noord-Brabant, Visie Fort Sint Andries, Een toekomstvisie op het natuurontwikkelingsgebied waar Maas en Waal elkaar ontmoeten, april 1996.

H+N+S/DHV, 1996: Visie Fort Sint Andries – een toekomstvisie op het natuurontwikkelingsgebied waar Maas en Waal elkaar ontmoeten, H+N+S Landschapsarchitecten en DHV Milieu & Infrastructuur, april 1996.

Haartsen e.a., 1989: Levend verleden – een verkenning van de cultuurhistorische betekening van het Nederlandse landschap, A.J. Haartsen, A.P. de Klerk, J.A.J. Vervloet en G.J. Borgers, 1989.

Kamerstukken Tweede Kamer, Structuurschema Groene Ruimte, deel 3 Planologische Kernbeslissing, vergaderjaar 1993-1994, 22 880, nr. 38.

Kamerstukken Tweede Kamer, Structuurschema Oppervlaktedelfstoffen, deel 3 Planologische kernbeslissing en kabinetsstandpunt, vergaderjaar 1955-1996, 23 625 nr. 18.

Middelkoop e.a., 1993: Geomorfologische en historisch-geografische waardering van het uiterwaardengebied rond Sint Andries, H. Middelkoop en M. Deurlo (Vakgroep Fysische Geografie, Universiteit Utrecht), december 1993.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directie Limburg, Ruimte voor de Rivier. Meer ruimte voor de rivier, duurzame bescherming van mens en dier tegen overstroming, beperking van materiële schade, april 1997.

Nea Rijswijk, Verkeerstoedelingenmodel Binnenvaart, juli 1994

Provinciaal Bestuur van Gelderland, Industriezand in Gelderland, beleid 2001 – 2008, vastgesteld door Provinciale Staten Gelderland op 17 april 2002.

Provincie Gelderland, 1994: Gelders Rivierdijkenplan, Provincie Gelderland, 21 december 1994.

Provincie Gelderland, 2004: Monumenten en archeologie database (internet), Provincie Gelderland i.s.m. Gelders Genootschap en Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek, 2004.

Provincie Gelderland, Begrenzingsplan Fort Sint Andries, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 4 maart 1997.

Provincie Gelderland, Streekplan Gelderland, 1996.

Provincie Noord-Brabant, 2004: Cultuurhistorische waardenkaart (internet), Provincie Noord-Brabant, 2004

Auteur, titel, datum

Raap: Archeologisch Onderzoek 'Fort Sint Andries' – Module 1: onderzoek ten behoeve van de voorlopige archeologische kaart, drs. O. Odé (RAAP), december 1993.

Rijksdienst voor Monumentenzorg, Cultuurhistorische waard in het Gelderse Rivierdijken Landschap, drs. M.A. Kooiman en drs. L. Prins (RDMZ), maart 1994.

Rijksdienst voor Monumentenzorg, brief inzake Heerewaarden, fort de Voorn (kaart en tekst), dhr. G.H. Glas, april 2002

SAB Adviseurs voor ruimtelijke ordening B.V., i.o.v. provincie Gelderland, Landschapsvisie Maasui-terwaarden, achtergronddocument 1: inventarisatie, randvoorwaarden en gebiedsselectie, februari 2002.

SAB Adviseurs voor ruimtelijke ordening B.V., i.o.v. provincie Gelderland, Landschapsvisie Maasui-terwaarden, achtergronddocument 2: toetsing Vogelrichtlijn, zandwinning Waaluiterswaarden, februari 2002.

SAB Adviseurs voor ruimtelijke ordening B.V., i.o.v. provincie Gelderland, Landschapsvisie Maasui-terwaarden, hoofddocument, februari 2002.

Stichting voor Bodemkartering en Rijks Geologische Dienst, Geomorfologische kaart van Nederland – Blad 45 ('s-Hertogenbosch) en Blad 39 (Tiel), 1983/ 1986.

T. Kroon, W. Werkman, A. Biesheuvel, D. Klopstra, Modelling the impact of climate change and land subsidence on the hydrological systems in the Netherlands, In: Proceedings of the International Conference on climate change, 27-29 sept 2004, Amsterdam. Georganiseerd door IWA; NVA en Aquatech 2004, 2004

Witteveen+Bos en Landschapspartners i.o.v. Watergoed CV, Projectplan Over de Maas, Zandwin- en natuurontwikkelingsplan, juli 2002.

Witteveen+Bos en Landschapspartners i.o.v. Watergoed CV, Schetsplan 'Over de Maas', zandwin- en natuurontwikkelingsplan, december 2001.

Witteveen+Bos i.o.v. Watergoed CV, Toekomstverkenning hydrologie: Nederland in het jaar 2050, Rw1145-3, 2002

Witteveen+Bos i.o.v. Watergoed CV, Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas, Nautisch deelonderzoek, notitie nr. Maas6-2/SARJ2/N02-07, 4 januari 2002.

Witteveen+Bos i.o.v. Watergoed CV, Zandwinnings- en natuurontwikkelingsplan locatie Over de Maas, Rivierkundig deelonderzoek, project-nr. Maas6-2, rapportnr. r-beet2-648, 12 februari 2002.

Witteveen+Bos i.o.v. Watergoed CV, Zandwinnings- en natuurontwikkelingsplan locatie Over de Maas, Verkennend bodemonderzoek, projectnr. Maas6-2, rapportnr. R-dijk-808, 19 juni 2002.

Witteveen+Bos i.o.v. Watergoed CV, Zandwinnings- en natuurontwikkelingsplan locatie Over de Maas, Verkenning geohydrologische effecten, projectnr. Maas6-2, rapportnr. r-beet2-711, 24 april 2002.

Witteveen+Bos, zandwin- en natuurontwikkelingsproject Over de Maas, Startnotitie milieueffectrap-
portage, maart 2003

BIJLAGE III Brief Gemeente West Maas en Waal d.d. december 2000

Dijkstraat 11
Beneden-Leeuwen
Postbus 1
6658 ZG Beneden-Leeuwen
nv Bank Nederlandse Gemeenten
rekening nr. 2850 09133
Telefoon 0487-599500
Telefax 0487-594549
E-mail info@westmaasenwaal.nl



by ag-p. g
GEMEENTE
WEST
MAAS EN
WAAL

Doorkiesnr.

0487 599510

Behandeld door Sector/Afdeling:

G/VROM

Aan:

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Ons kenmerk:
1.798

Uw brief van:
--

Datum:
19 december 2000

Onderwerp:
Alternatieven ontzanding West Maas
en Waal.

Uw kenmerk:
--

Bijlage(n):
Div.

Geacht college,

Voorgeschiedenis

Zoals u bekend zoeken wij al sinds 1992 naar alternatieven voor de voorgenomen binnendijkse zandwinning F3B-Maasbommel. Reden was en is het breed maatschappelijk verzet tegen die ontzanding. Wij hebben in 1992 een bescheiden rapport gepresenteerd onder de naam "Waar een wil is, is een weg" plan tot ontzanding en natuurontwikkeling "Over de Maas +". De studie naar de mogelijkheden voor ontzanding in het gebied Over de Maas werd voortgezet met een onderzoek van Resource Analyses naar de ecologische omstandigheden van dat gebied en vergeleken met de ecologische omstandigheden in het F3B-gebied. Zoals uit dat onderzoek bleek zijn de actuele natuurwaarden van het gebied "Over de Maas" niet zo hoog.

In de afgelopen jaren hebben we veel enthousiasme ontmoet voor het buitendijks ontzandingalternatief. U bent tot op heden terughoudend geweest gezien de beginseluitspraak van het Rijk, neergelegd in het Structuurschema Oppervlaktedelfstoffen, inhoudende dat zandwinning buitendijks in beginsel niet aanvaardbaar is omdat dit vrijwel altijd gepaard gaat met het maken van diepe putten. Deze beginseluitspraak, die overigens naar onze mening nimmer in de weg heeft gestaan aan een afgewogen locatiekeuze voor buitendijkse winning, is thans in een ander licht komen staan.

Recente ontwikkelingen

Uit het ambtelijk concept van het tweede Structuurschema Oppervlaktedelfstoffen blijkt aangaande buitendijkse delfstoffenwinning dat het Rijk de aanvankelijke terughoudendheid heeft verlaten. Delfstoffenwinning in de uiterwaarden is toegestaan, mits de winning wordt gekoppeld aan hoogwaterbescherming en natuurontwikkeling en er geen diepe putten over blijven.

Met veel belangstelling hebben wij ook de ontwikkelingen op provinciaal niveau gevolgd. Het doet ons deugd dat er dit jaar echt serieus naar de door ons aangeboden alternatieven wordt geluisterd en gekeken. We hebben kennis genomen van de discussie in uw statencommissies en de moties die zijn aangenomen, in het bijzonder die welke betrekking hebben op het onderzoek naar alternatieven voor de binnendijkse F3B-ontzanding.

In het kader van de uitvoering van PS-motie 86 is de bestuurlijke opdracht nader uitgewerkt. Wij citeren daaruit het volgende:

"Definiëring van de bestuurlijke opdracht

De F3b-locatie zou 2,5 miljoen tot industriezand per jaar gaan leveren over een periode van circa 18 jaar. Bij welslagen van de Nimby-procedure kan hiermee in 2001 worden begonnen.

De winlocaties in het kader van Ruimte voor Rijntakken zullen naar verwachting operationeel worden over 5 tot 7 jaar, en dan kunnen voorzien in de industriezandbehoefte voor een periode van naar verwachting 20-30 jaar. Dit is te zien als een volwaardige volumevervanging van de zandwinning in Maasbommel, vanaf 2006-2008.

Wij definiëren de opgave voor alternatievenontwikkeling nu als volgt in termen van te winnen zandvolume per jaar: *alternatieven voor de F3b-locatie zullen gedurende een "overbruggingsperiode" van 6 jaar vanaf 2001 2,5 miljoen ton industriezand per jaar moeten opleveren, totaal 15 miljoen ton."*

Vervolgens wordt de bestuurlijke opdracht nader uitgewerkt in een meersporenaanpak bestaande uit de volgende drie sporen:

"Spoor 1: overbrugging door afspraken en maatregelen ten aanzien van extra zandwinning

- a overbrugging door een tijdelijk hoger winvolume in andere provincies;
- b overbrugging door aanvullende vergunningen voor bestaande Gelderse zandwinningen;
- c overbrugging door eigen acties om te voorzien in een tijdelijk hogere import uit Europa."

"Spoor 2: met grote inzet ontwikkelen van winlocaties, operationeel over maximaal 7 jaar

a met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat op korte termijn pilotprojecten Ruimte voor Rijntakken overeenkomen;

b met de gemeente West Maas en Waal overeenkomen dat met haar medewerking een procedure voor vergunningverlening van een buitendijkse locatie in de gemeente ("Over de Maas" of een alternatief) wordt voorbereid; dit beschouwen als "vangnetlocatie" indien de zandwinning uit Ruimte voor Rijntakken toch later gestart blijkt te kunnen worden dan over 5-7 jaar. Deze locatie alleen realiseren indien de NIMBY-procedure voor de F3B kan worden stopgezet."

Alternatieven

In het kader van het onderzoek naar alternatieven hebben we op 16 oktober jl. een gesprek gehad met vertegenwoordigers van bureau K+V, het bureau dat uw regiegroep ondersteunt. In het vervolg op dat gesprek zijn we uitgenodigd het buitendijks alternatief Over de Maas nader uit te werken. Wij hebben daartoe Iwaco, adviesbureau voor water en milieu opdracht gegeven. Het voorlopig resultaat van die nadere uitwerking hebben we op 8 december 2000 in conceptvorm gepresenteerd en besproken met uw regiegroep. Dat gepresenteerde concept bieden wij u thans in definitieve vorm aan. De rapportage laat zien dat zandwinning, natuurontwikkeling en veiligheid in goede harmonie buitendijks gerealiseerd kunnen worden. Voordeel van het alternatief is daarenboven dat het op brede maatschappelijke steun kan rekenen en past binnen het huidige breed gedragen beleid als onder andere neergelegd in het tweede ambtelijk concept van de Structuurschema Oppervlakedelfstoffen. Tevens wijzen wij op het project Zandmaas/Maasroute en Ruimte voor Rijntakken.

Tijdens dat gesprek werd ook gesproken over andere alternatieven dan Over de Maas, met name over uitbreiding van de ontzanding Dreumelse Waard. Concreet heeft gedeputeerde H. Boxem gevraagd of ons college de bestuurlijke bereidheid uit wenst te spreken middels alternatieven dezelfde capaciteit te leveren als van F3B. Wij hebben die vraag bevestigend beantwoord. We wijzen er wel op dat de vraag van gedeputeerde H. Boxem verder gaat dan in het kader van het onderzoek naar alternatieven de opdracht aan de regiegroep luidt. Met verwijzing naar bovenstaande citaten betreft die opdracht het winnen van 15 miljoen ton industriezand gedurende een overbruggingsperiode van maximaal 7 jaar en het ontwikkelen van een vangnetlocatie voor het geval zandwinning uit Ruimte voor Rijntakken vertraagd mocht worden. Desalniettemin spreken wij de bereidheid uit medewerking te verlenen en bieden wij u bijgaand de volgende alternatieven voor de winning van industriezand aan:

1. uitbreiding ontzanding Dreumelse Waard;
2. ontzanding Over de Maas;
3. ontzanding Overlaat Voornse Gat.

Voor een toelichting op die alternatieven verwijzen we naar bijgevoegde brochures. Voor het alternatief Over de Maas is eveneens de toelichtende rapportage bijgevoegd. Door de te krappe tijdspanne die ons restte voor het uitwerken van de alternatieven is de rapportage met betrekking tot Dreumelse Waard en Overlaat Voornse Gat niet gereed kunnen komen.

Wij hebben de buitendijkse alternatieven besproken met belanghebbenden waaronder de belangengroep Witte Coalitie, de actiegroep Hou Alphen Heel, Dorpscomité Alphen, bewoners van de omgeving Dreumelse Waard en met de gemeente Lith. Daaruit is ons gebleken dat er brede maatschappelijke steun bestaat voor de thans aangeboden alternatieven.

Bestuurlijke bereidheid

Met nogmaals een verwijzing naar het overleg met de regiegroep op 8 december jl. bevestigen wij het volgende:

1. Aanbieding van de buitendijkse ontzandingalternatieven Dreumelse Waard, Over de Maas en Voornse Gat.
2. Bestuurlijke medewerking aan een voorspoedig verloop van de procedures die nodig zijn om tot ontzanding in de onder 1 genoemde alternatieven te komen.
3. Bereidheid om met de in de gemeente West Maas en Waal voorkomende belangengroepen te blijven communiceren met het doel een zo breed mogelijk draagvlak te creëren voor het realiseren van de buitendijkse ontzandingalternatieven.

Wij menen met voornoemde alternatieven een zodanige bijdrage aan de winning van industriezand te hebben geboden dat de voorbereiding van de F3B-ontzanding kan worden stopgezet. Alles afwegende past dit alternatief beter in het huidige beleid van zandwinning in combinatie met natuurontwikkeling en veiligheid. Voor het geboden alternatief bestaat volledige steun van ons gemeentebestuur en brede maatschappelijke steun. Het alternatief maakt bovendien de Nimby-procedure overbodig.

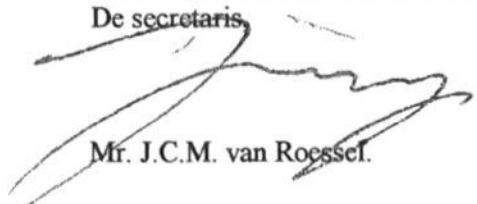
Een afschrift van deze brief is gezonden aan de in Provinciale Staten vertegenwoordigde fracties.

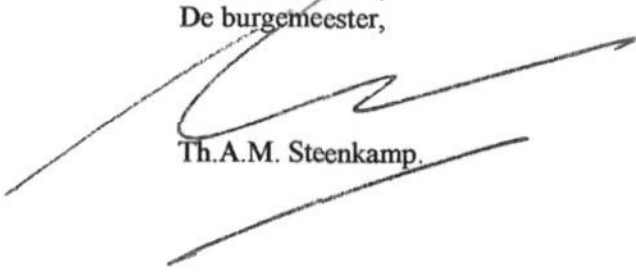
Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WEST MAAS EN WAAL,

De secretaris,

De burgemeester,


Mr. J.C.M. van Roessel.


Th.A.M. Steenkamp.

BIJLAGE IV Samenstelling Adviesgroep MER Over de Maas

SAMENSTELLING ADVIESGROEP OVER DE MAAS

instantie	vertegenwoordiger in Adviesgroep
Actiecomité Dreumelse Uiterwaarden	P. Vonk
Bewonersvereniging Zanderover	G. Hagoort
Dorpscomité Alphen	J. Li
Gelderse Milieufederatie	R. van Loenen Martinet
Gemeente Lith	H. Goorhuis
Gemeente Maasdriel	R.G.A.M. Glaudemans
Gemeente West Maas en Waal	R. Megens
GLTO Afdeling Maas en Waal	F. van Echteld
Landinrichtingscommissie Land van Maas en Waal	J. Voordendag
Ministerie van LNV	A. Otten
Nederzand B.V.	H. van der Linde
Provincie Gelderland	J. Cronau
	J. van Rheenen
	J. Bouw
	H. Kimmels
	M. Dijkstra
	J.W. Drok
	M. de Rooy
	P. Kuijper
	M. Vos
	H. Kempen
	G. Duijf
Provincie Noord-Brabant	W. van der Heijden
Rijkswaterstaat directie Limburg	A. van Nooten
Rijkswaterstaat Directie Oost Nederland	P. Hellinga
Staatsbosbeheer Regio Gelderland	J. van Heck
Stichting Behoud Leefmilieu en Natuur Maas en Waal	J. Raggers
Stichting Waakzaamheid F3b	P. Damen
Waterschap Rivierenland	J.M. Faber
Witteveen + Bos	S.D.H. Basten

BIJLAGE V Brief GS Overijssel d.d. 27 april 2004 aan de Staatssecretaris van V&W



Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

De Staatssecretaris van
Verkeer en Waterstaat
mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

datum

27 april 2004

nummer

RE2004.29365

onderwerp

Zandwinprojecten H 1 en ODM

Uw brief d.d. 24 maart 2004
kenmerk: DGW/GW 2004/555

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

Uw brief d.d. 24 maart 2004 over de voortgang van de Gelderse projecten H1 en ODM, schept duidelijkheid in het rijksbeleid ten aanzien van de afbouw van het bouwgrondstoffenbeleid.

Wij kunnen u mededelen dat uw standpunt geheel overeenkomt met dat van ons. Gedeputeerde Staten van Gelderland maken zich hard voor de totstandkoming van de genoemde zandwinlocaties, conform de bestuurlijke afspraken tussen IPO en het Rijk in 1997 en conform de bestuurlijke afspraken met de gemeenten waarin deze locaties gesitueerd zijn.

U schetst in uw brief de ontwikkelingen in het rijksbeleid ten aanzien van bouwgrondstoffen, waarbij de regierol van het Rijk wordt afgebouwd, het systeem van taakstellingen na 2009 niet meer zal bestaan en de winning aan de markt wordt overgelaten. Wij hebben deze ontwikkelingen met grote instemming gevolgd. Zelf hebben wij in het voorjaar van 2002 reeds een beleidsplan ("Industriezand in Gelderland, beleid 2001- 2008") vastgesteld waarin marktwerking, funktiekoppeling en kwaliteit voor de leefomgeving centraal staan. Voor onze rol ten aanzien van toekomstige projecten betekent dit dat wij zelf geen nieuwe grootschalige locaties meer zullen aanwijzen.

Het beleidsplan van 2002 geeft tevens duidelijk aan dat wij de lopende initiatieven: "alternatieven voor de F3b (waaronder ODM) en de locatie H1 (Geertjesgolf)", onverkort zullen doorzetten en dat wij voor de provincie een belangrijke initiërende en faciliterende rol zien weggelegd rond deze projecten.

Niet alleen zijn ODM en H1 van groot belang voor de taakstelling tot 2009 maar ook voor de behoeftenvoorziening na deze periode. De ontwikkelingen in het rijksbeleid geven ons dan ook geen aanleiding van de door ons vastgestelde koers af te wijken.

In het nieuwe Streekplan Gelderland (dat eind 2004 zal zijn vastgesteld) zullen beide locaties daarom aangegeven worden voor de volledige duur van de streekplanperiode.

Inlichtingen bij mw. M.P.L. Dijkstra
e-mail m.dijkstra@prv.gelderland.nl

doorkiesnr. (026) 359 95 73

verzonden

27 APR. 2004

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN+AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. NL001825100.B03

Inderdaad zijn er op lokaal niveau actoren die de voortgang van de projecten ter discussie stellen, met name naar aanleiding van de ontwikkelingen in het rijksbeleid en de ombuiging tot marktwerking. Het is niet onbegrijpelijk dat zich hieromtrent enige misverstanden voordoen. Wij zijn dan ook blij met uw verhelderende brief waarin u duidelijk maakt wat de omslag in het rijksbeleid nu betekent voor de projecten in Gelderland.

Wij zullen u zorgvuldig op de hoogte houden van de voortgang bij te totstandkoming van beide zandwinprojecten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris
van de Koningin

secretaris

BIJLAGE VI Brief Minister van V&W d.d. 8 november 2004 aan de Tweede Kamer



Aan
de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Contactpersoon

-

Datum

8 november 2004

Ons kenmerk

DGW/WB 2004/1790

Onderwerp

Afbouw van de regierol bouwgrondstoffenvoorziening. Jaarlijkse voortgangsrapportage

Doorkiesnummer

-

Bijlage(n)

3 (bijlage 3 niet elektronisch)

Uw kenmerk

-

Geachte voorzitter,

Mede namens de Ministers van Economische Zaken, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid bericht ik u het volgende.

Op 23 mei 2003 heb ik u geïnformeerd over de afbouw van de regierol bouwgrondstoffenvoorziening (TK 28600 XII nr. 114). Kernboodschap van deze brief was dat het rijk het beleid ten aanzien van tijdige en voldoende voorziening voor bouwgrondstoffen inclusief de bijbehorende taakstellingen loslaat en het overlaat aan de markt. Hierbij heb ik aangegeven dat één en ander zorgvuldig zal gebeuren en dat voor een goed overgangsbeleid een aantal acties in gang wordt gezet. Ik heb u toegezegd dat ik jaarlijks over de vordering van de uitvoering van deze acties zal rapporteren. Ook heeft de Commissie "Taakstellingen en flankerend beleid beton- en metselzandvoorziening" (Commissie Tommel) de opdracht gekregen het proces te volgen en mij hierover jaarlijks te berichten.

In deze brief ga ik nader in op de voortgang van de uitvoering van de afgesproken acties en op het jaarlijkse advies van de Commissie Tommel (opgenomen als bijlage 3).

In algemene zin is de uitvoering van de acties in gevorderd stadium. Over deze acties is regelmatig overleg gevoerd met de direct betrokkenen en het Overlegorgaan Op-pervlaktedelfstoffen (OOD). In de volgende paragrafen ga ik nader in op de resultaten van de acties tot nu toe.

Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Plesmanweg 1-6, 2597 JG Den Haag

Telefoon 070 - 351 6171
Fax 070 - 351 7895

Ruimtelijk beleid

In deel 3 van de Nota Ruimte (TK 29435 nr. 2) is het ruimtelijk kader voor de winning van bouwgrondstoffen opgenomen (paragraaf 4.8.1). In het kabinetsstandpunt is als doelstelling van het rijksbeleid geformuleerd het stimuleren van de winning in Nederland op een maatschappelijk aanvaardbare wijze. De winning van oppervlaktedelfstoffen wordt van nationaal belang geacht.

In de Nota Ruimte is aangegeven dat het belangrijk is dat maatschappelijk aanvaardbare mogelijkheden voor winning van oppervlaktedelfstoffen daadwerkelijk worden benut. *Van het ontgrondend bedrijfsleven wordt verwacht dat het zich richt op de ontwikkeling van kwalitatief goede en maatschappelijk verantwoorde projecten in nauwe samenwerking met de betrokken partijen.*

Winning op land en in de rijkswateren moet waar mogelijk multifunctioneel zijn. Dit betekent dat bij winning gebruik gemaakt moet worden van de kansen die ontgroningen bieden voor het realiseren van andere gewenste maatschappelijke functies, zoals natuurontwikkeling, recreatie, wonen aan het water, waterbeheer en aanleg van vaargeulen. Zo kunnen projecten worden gerealiseerd die de ruimtelijke kwaliteit verhogen en Nederland van grondstoffen voorzien.

Ook is een "bouwgrondstoffentoets" opgenomen waarin een aantal uitgangspunten zijn vastgelegd. Bedoeling hiervan is dat er bij ruimtelijke ingrepen rekening gehouden wordt met het belang van de bouwgrondstoffenvoorziening.

In de Nota Ruimte is verder aangegeven dat het kabinet waar nodig en mogelijk maatregelen zal nemen om onnodige marktbelemmeringen in beleid en regelgeving weg te nemen. Deze tekst sluit aan bij de visie die ik uiteen heb gezet in de brief van 23 mei 2003.

Ten aanzien van een goed overgangsbeleid zijn in de Nota Ruimte specifieke bepalingen opgenomen. Vastgelegd is dat de taakstellingafspraken voor beton- en metselzand voor de periode 1999-2008 moeten worden nagekomen door provincies en Rijkswaterstaat. Hierbij is inbegrepen dat projecten in voorbereiding zo spoedig mogelijk in de geplande omvang moeten doorgaan. Concreet genoemd worden de Gelderse projecten Geertjesgolf en Over de Maas.

Ook de Commissie Tommel geeft aan dat het doorgaan van deze projecten van groot belang is als overgang naar een marktconforme projectontwikkeling.

Om de nieuwe visie in het ruimtelijke beleid voor bouwgrondstoffen goed naar alle betrokkenen over te brengen, heb ik een communicatietraject gestart.

Ruimte voor de Rivier

In mijn brief van 23 mei 2003 heb ik aangegeven waar mogelijk de secundaire winning van bouwgrondstoffen in het algemeen en beton- en metselzand in het bijzonder mee te nemen in het project Ruimte voor de Rivier. Ook de Commissie Tommel beveelt aan om de kansen te onderzoeken voor functiecombinaties tussen winning van beton- en metselzand en rivierverruiming.

Bij het ontwerp van de PKB Ruimte voor de Rivier wordt rekening gehouden met het vrijkomen van bouwgrondstoffen. Ik verwacht echter dat de hoeveelheid beton- en metselzand die zal vrijkomen beperkt zal zijn.

In deel 1 van de PKB die ik naar verwachting medio 2005 naar uw Kamer zal zenden, zal ik hier nader op ingaan.

Plan voor verbetering marktwerving

In de brief van 23 mei 2003 heb ik aangekondigd dat ik samen met de minister van Economische Zaken een plan zal uitwerken gericht op het creëren van randvoorwaarden voor het ontstaan van een optimaal functionerende markt. Het plan is inmiddels gereed en in bijlage 1 opgenomen.

Voor de opstelling van het plan zijn knelpunten voor de markt geïnventariseerd in samenwerking met het OOD. Uit de inventarisatie blijkt een aantal knelpunten naar voren te komen die marktbelemmerend kunnen werken voor de ontwikkeling van winlocaties. Ik ga nader in op de belangrijkste en geef de oplossingsrichtingen die het kabinet voor ogen heeft.

Een eerste knelpunt vormt de continuïteit van de landelijke beton- en metselzandwinning gedurende de overgangperiode naar marktwerving. Door de afbouw van de rol van het rijk dreigde een aantal projecten die reeds in voorbereiding waren tussen wal en schip te raken. Zoals eerder genoemd is in de Nota Ruimte aangegeven dat projecten in voorbereiding en met name Geertjesgolf en Over de Maas moeten doorgaan.

Een tweede knelpunt betreft het beleid gericht op sturing van bouwgrondstoffenstromen door overheden. Tot nu toe was het gangbaar bij regionale overheden om kwantitatieve beperkingen op te leggen aan ontgroningen. Ik heb inmiddels aan provincies en Rijkswaterstaat laten weten dat dergelijke bepalingen niet langer in regionaal beleid en regelgeving moeten worden opgenomen. Ik zal daarom ontgroningenplannen en uitvoeringsregelgeving beoordelen op het punt van marktwerving.

Een derde knelpunt vormt de regelgeving in het kader van de Ontgroningenwet en andere wetten. Hiervoor verwijs ik naar het onderdeel 'nut en noodzaak Ontgroningenwet'.

Taakstellingen beton- en metselzand voor de periode 1999-2008

De Commissie Tommel gaat in haar advies in op de voortgang van het nakomen van de taakstellingsafspraken van 143 miljoen ton voor de provincies en 27 miljoen ton voor de Rijkswateren (periode 1999-2008). De Commissie stelt dat er nog onzekerheid bestaat over de volledige invulling van de taakstellingen voor beton- en metselzand, zowel voor provincies als Rijk. De oorzaak hiervan is dat er nog geen vergunningen verleend zijn voor een deel van de projecten die zouden moeten bijdragen aan de voorziening gedurende de tweede helft van de taakstellingsperiode. Naar aanleiding van het advies heeft het IPO aangegeven dat weliswaar geen maximale zekerheid bestaat omtrent de invulling van het provinciale deel van de taakstelling, maar dat de invulling wel positief ingeschat wordt. Hetzelfde geldt voor de invulling van het aandeel van Rijkswaterstaat.

Ik ben van mening dat er nu geen reden is om nadere acties in gang te zetten.

De verwachting is de het grootste deel van de taakstellingen gerealiseerd wordt. De komende jaren zal moeten blijken of het nog onzekere deel ook op de markt komt. De Commissie Tommel zal dit verder volgen.

Hoewel de winning van beton- en metselzand in Nederland lager is dan de jaarlijkse behoefte, worden geen tekorten verwacht. Import blijkt hier in te kunnen voorzien, ondanks dat het ook in omringende landen zoals Duitsland lastiger wordt om winlocaties te ontwikkelen.

Nut en noodzaak Ontgrondingenwet

Het resultaat van het onderzoek naar nut en noodzaak van de Ontgrondingenwet is bijgevoegd (bijlage 2). Hierbij is rekening gehouden met adviezen die ontvangen zijn van het OOD, het IPO, de FODI (Federatie van Oppervlakedelfstoffenwinnende Industrieën) en de CAW (Commissie van Advies inzake de Waterstaatswetgeving). Tevens heeft een commissie onder leiding van mevrouw Sorgdrager een toets uitgevoerd in het kader van het V&W-project Beter Geregeld. Doel van dit project is om de wetgeving binnen het V&W-domein door te lichten aan de hand van uitgangspunten van het Hoofdlijnenakkoord en het Programma Andere Overheid.

In het rapport wordt onderscheid gemaakt tussen de korte en de langere termijn.

Voor de korte termijn dient een snelle aanpassing plaats te vinden van de Ontgrondingenwet. Alle partijen onderschrijven deze conclusie.

Ik zal daarom in 2005 een ontwerp wetsvoorstel indienen bij uw Kamer. Hierin worden wijzigingen doorgevoerd die onder meer betrekking hebben op het wegnemen van belemmeringen voor een goede marktwerving, een verbetering van de coördinatie van besluitvorming en reductie van administratieve lasten. Tevens worden die onderdelen geschrapt die voortvloeien uit de beleidsrol van V&W, zoals het opstellen van een Structuurschema Oppervlakedelfstoffen.

Voor de langere termijn wordt een tweetal opties beschreven: intrekking van de Ontgrondingenwet (in de Wet ruimtelijke ordening vindt dan de primaire afweging van de belangen rond ontgrondingen plaats) of een verdere versterking van de Ontgrondingenwet. Ten aanzien van deze twee mogelijkheden zijn de betrokken partijen verdeeld. Bovendien wordt geconstateerd dat niet voldoende informatie beschikbaar is om nu al hierover een besluit te nemen. De Commissie Sorgdrager bepleit de belangenafweging bij ontgrondingen uiteindelijk onder te brengen in de Wet ruimtelijke ordening.

Naar aanleiding van de adviezen zal ik een nadere verkenning doen naar de mogelijkheden om de Ontgrondingenwet in te trekken en de Wet ruimtelijke ordening en mogelijke andere wetten het kader te laten zijn voor ontgrondingen. Ik zal u hierover berichten in de volgende jaarlijkse rapportage.

Winning van beton- en metselzand in rijkswateren

In het kader van het Project Implementatie van Alternatieven voor winning van beton- en metselzand in landlocaties (PIA) is afgelopen jaren onderzoek gedaan naar voorkomen van beton- en metselzand in de Noordzee, met name in het gebied waarin op grotere diepte de zogenaamde formatie van Kreftenheye voorkomt. Dit betreft oude rivierlopen waar zich grover zand bevindt. De resultaten van dit onderzoek, waarbij ook de provincies en het bedrijfsleven waren betrokken, geven aan dat slechts een kleine hoeveelheid winbaar grof zand aanwezig is. Bovendien is winning niet rendabel vanwege de aanzienlijk hogere kostprijs dan winning op het land (1,5-3 maal, nadat de deklaag van fijner zand is verwijderd).

Om belemmeringen voor winning in de toekomst te voorkomen, heeft het kabinet evenwel in de Nota Ruimte en in het Tweede Regionale Ontgrondingenplan Noordzee de mogelijkheid gecreëerd om voor beton- en metselzand diepere winning toe te staan dan het maximum van 2 meter dat eerder voor de Noordzee gold. Vooralsnog verwacht ik echter niet dat het Nederlandse deel van de Noordzee een wezenlijke bijdrage aan de behoefte aan het beton- en metselzand in Nederland zal leveren.

Voor het IJsselmeergebied verwacht ik wel dat in de nabije toekomst aanvragen voor winning van beton- en metselzand worden ingediend. De Commissie Tommel constateert dit ook en is van mening dat een verdere rol van het Rijk beperkt zou moeten blijven tot het niet op voorhand uitsluiten van winningen. Ik onderschrijf de mening van de Commissie. Het kabinet heeft in de Nota Ruimte de mogelijkheid gecreëerd om diepe winningen in het IJsselmeer toe te staan, mits voldaan wordt aan regelgeving zoals de Vogelrichtlijn. Dit geldt ook voor diepe winning in het rivierengebied.

VIBO-programma

Het gezamenlijk V&W/IPO Bouwgrondstoffen Onderzoeksprogramma (VIBO) is gericht op het toepassen van grondstoffen in de bouw en -meer in het bijzonder- op de ontwikkeling van alternatieven voor de winning van beton- en metselzand op landlocaties. Aangezien enige vertraging is ontstaan, is de looptijd van het programma gewijzigd in 2004-2007. Momenteel ligt de nadruk van het onderzoek op de stimulering van de toepassing van meer fijner zand in beton. Ook wordt geïnventariseerd hoe de monitoring moet worden ingericht gezien de veranderde rol van het Rijk in het bouwgrondstoffenbeleid.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

Karla Peijs

**BIJLAGE VII Stand van zaken implementatie locatiealternatieven F3b Maasbommel
en invulling Gelderse taakstelling, medio 2004**

**Stand van zaken implementatie locatiealternatieven F3b Maas-
bommel en invulling Gelderse taakstelling, medio 2004**

**Provincie Gelderland
dienst REW
Arnhem, juni 2004**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	pag. 1
Hoofdstuk 2. Resultaten implementatietraject en invulling taakstelling	
2.1: Voortgang per alternatievenspoor	pag. 2
2.1.1: <i>zandlening Noord-Brabant</i>	pag. 2
2.1.2: <i>meer zand uit bestaande/regionale winningen</i>	pag. 3
2.1.3: <i>pilots rivierverruiming</i>	pag. 4
2.1.4: <i>buitendijkse locatie in de gemeente West Maas en Waal</i>	pag. 4
2.2 Locatie H1 Beuningen	pag. 5
2.3 Beleidsmatige inspanningen en belangen landelijke ontzanders	pag. 6
2.3.1: <i>provinciaal ontgrondingenbeleid</i>	pag. 6
2.3.2: <i>belangen landelijke zandwinners</i>	pag. 7
2.4 Totaalbeeld en zandhoeveelheden locatie-alternatieven F3b en H1	pag. 8
2.5 Invulling taakstelling tot en met 2008	pag. 8
2.6 Risicoanalyse	pag. 8
Hoofdstuk 3 Relevante ontwikkelingen	pag.10
Hoofdstuk 4 Eindconclusie	pag.12

Hoofdstuk 1. Inleiding

Aanleiding

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland hebben begin 2001 besloten de zandwinlocatie F3b Maasbommel vooralsnog niet verder tot ontwikkeling te brengen en de gestarte Nimby-procedure te stoppen. Aanleiding voor dit besluit was een alternatievenonderzoek dat in de tweede helft van 2000 is uitgevoerd. Daaruit bleek dat er (in potentie) voldoende locatiealternatieven zijn om het gat in de gel-derse taakstelling voor beton- en metselzand op te vangen. Gekoppeld aan het Nimby-besluit heeft het College van GS in februari 2001 besloten deze locatie-alternatieven verder uit te werken en te imple-menteren. Op 19 februari 2003 hebben Provinciale Staten van Gelderland de eindevaluatie van dit im-plementatietraject vastgesteld. Duidelijk was dat Gelderland met de alternatieven F3b de taakstelling van 59 mln ton beton- en metselzand kon halen. Op basis van deze eindevaluatie hebben Provinciale Staten tevens besloten de locatie F3b definitief te schrappen. Met vaststelling van de eindevaluatie is de implementatie van de alternatieve locaties nog niet definitief voltooid. Deze notitie geeft de stand van zaken weer medio 2004, ruim een jaar na het uitkomen van de eindevaluatie.

Opzet stand van zaken-notitie

Deze notitie heeft betrekking op de periode februari 2003 tot en met juni 2004. Daarbij wordt zowel in-gegaan op de beschrijving van de voortgang van de implementatie van de alternatieven F3b en invul-ling van de taakstelling als op de resultaten die behaald zijn.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de voortgang per alternatievenspoor aan en de wijze waarop de taakstelling van 59 mln ton (voor de periode 1999-2008) zal worden ingevuld. Hoofdstuk 3 gaat in op de relevante ontwikke-lingen die zich sinds de eindevaluatie hebben voorgedaan en hoofdstuk 4 geeft de eindconclusie van deze stand van zaken-notitie weer.

Hoofdstuk 2 Resultaten implementatietraject

In dit hoofdstuk wordt in paragraaf 2.1 de voortgang per alternatievenspoor besproken. Paragraaf 2.2 bespreekt de voortgang bij de ontwikkeling van de H1-locatie in de gemeente Beuningen. In paragraaf 2.3 wordt ingegaan op de resultaten van de beleidsaanpassingen en de positie van de landelijke ontzanders in de locatie-alternatieven. Paragraaf 2.4 geeft voor de lopende taakstellingsperiode een totaalbeeld van de zandhoeveelheden uit de locatie-alternatieven en de H1-locatie.

2.1 Voortgang per alternatievenspoor

2.1.1 zandlening Noord-Brabant

Zanddoelstelling (tot 1 januari 2008) van het project Implementatie alternatieven F3b:

- In de periode tot en met 2008 moet de zandlening uit Noord-Brabant 8 mln ton beton- en metselzand opleveren.
- Effectuering van de zandlening in de periode tot en met 2005

Conclusie eindevaluatie

- *de zandlening Noord-Brabant is geëffectueerd; de 8 mln ton is winbaar gemaakt. Een deel van de zandlening is inmiddels ook daadwerkelijk gewonnen; de rest volgt in de periode tot en met 2006.*
- *In de provincie Noord-Brabant is deze taakstellingsperiode - bovenop de zandlening- nog zeker 6 mln ton beton en metselzand extra beschikbaar. Indien nodig kan de provincie Gelderland daar een beroep op doen.*

Resultaten / stand van zaken juni 2004

- Op 29 januari 2002 is in Noord- Brabant de vergunning voor UBO-Noord verleend. Met deze vergunning wordt de Brabantse taakstelling van 29 mln ton helemaal gerealiseerd. Aanvrager Smals heeft beroep aangetekend tegen voorschriften in deze vergunning met betrekking tot de aanwezige en toegestane winbare zandhoeveelheden. Op 16 juli 2003 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in deze zaak waarbij de Provincie Noord- Brabant in het ongelijk is gesteld. Omdat bij het beroep geen schorsende werking was aangevraagd is de feitelijke winning op deze locatie echter al ruimschoots begonnen. Bij besluit van 21 april 2004 heeft de Provincie Noord-Brabant (opnieuw) vergunning verleend aan Smals bouwgrondstoffen, met inachtneming van de uitspraak van de Raad van State.
- In het kader van de definitieve afronding van het grootschalige project Kraaijenbergse Plassen is op 21 april 2004 tevens de ontwerp-vergunning voor UBO-Zuid verleend. In deze winlocatie, groot ca. 24 ha, zal naar verwachting nog 4 á 5 miljoen ton beton- en metselzand worden gewonnen.
- December 2003 heeft de Provincie Noord-Brabant 29 mln ton beton en metselzand geproduceerd en daadwerkelijk gewonnen. Noord- Brabant heeft zelf een taakstelling van 21 mln ton beton en metselzand, de 8mln ton extra is bestemd voor de lening aan Gelderland. Deze extra hoeveelheid is daarmee in zijn geheel niet alleen winbaar gemaakt maar tevens al daadwerkelijk gewonnen.

Eindconclusie:

- de zandlening Noord-Brabant (8 mln ton) is winbaar gemaakt en reeds daadwerkelijk gewonnen eind 2003 .

2.1.2 meer zand uit bestaande / regionale winningen

Zanddoelstelling (tot 1 januari 2008) van het project Implementatie alternatieven F3b:

- In de periode tot en met 2008 moeten bestaande en nieuwe gelderse zandwinningen minimaal 6 mln ton opleveren, waarbij na de eerste tussenevaluatie van het implementatietraject (28 januari 2002) wordt uitgegaan van een onderverdeling in:
 - o uitbreiding bestaande locaties
 - o verdiepingen van bestaande winningen

Conclusie eindevaluatie:

Spoor 'meer zand uit bestaande / regionale winningen' ligt op koers, de minimumdoelstelling van 6 mln ton wordt volgens de laatste raming ruimschoots gehaald.

De vier uitbreidings- of verdiepingslocaties leveren deze taakstellingsperiode naar verwachting circa 9 mln ton beton en metselzand op, waarvan 0,6 -1 mln ton winbaar is gemaakt en ruim 8 mln ton in vergunningprocedure is. Beleidsmatige en vergunningstechnische belemmeringen m.b.t. de uitbreiding van de Vaalwaard (verbreding Doorvaart) zijn opgelost.

Resultaten / stand van zaken juni 2004

- Voor verdieping en uitbreiding van de Azewijnse Broek (uiteindelijk 0,46 mln ton) is de definitieve vergunning begin 2003 verleend (maart 2003 onherroepelijk).
- De drie vergunningen van de Vaalwaard (gezaamenlijk uiteindelijk 8,62 mln ton beton en metselzand) zijn in oktober 2003 verleend (onherroepelijk februari 2004). In de vergunningen is opgenomen dat de winning vóór 2009, in deze taakstellingsperiode moet plaatsvinden. Voor de verbreding van de Doorvaart is door de gemeente een vrijstelling verleend (artikel 19 WRO). Daarover is, ten behoeve van de door GS noodzakelijk af te geven verklaring van geen bezwaar, een streekplanstreekplanafwijkingprocedure gevolgd.
- Naast uitbreiding en verdieping van de Vaalwaard en van de Azewijnse Broek zijn nog enkele andere locaties in voorbereiding. Bij de eindevaluatie waren deze nog onvoldoende concreet om mee te kunnen tellen bij de invulling van de taakstelling beton- en metselzand. Twee daarvan zijn nu, juni 2004, wel concreet genoeg. Zij kunnen zeker meegeteld worden bij de taakstelling.
 - o Slijk Ewijk, uitbreiding: aanvraag ingediend voor 1,45 mln ton. De aanvraag is ontvankelijk verklaard. De verwachting is dat eind 2004 de definitieve vergunning verleend kan worden, zodat in 2005 gestart kan worden met winnen. Deze taakstellingsperiode kan dan nog 1,2 mln ton gewonnen worden.
 - o De Regulieren (Buren), uitbreiding: aanvraag ingediend voor 1,73 mln ton beton en metselzand. De verwachting is dat de aanvraag zomer 2004 ontvankelijk wordt verklaard en dat medio 2005 de definitieve vergunning verleend kan worden. Deze taakstellingsperiode kan dan nog 0,9 mln ton gewonnen worden.

Eindconclusie:

Het spoor 'meer zand uit bestaande / regionale winningen' behaalt de geraamde doelstelling van 6 mln ton ruimschoots. Begin 2004 is reeds winbaar gemaakt: 9,08 mln ton van Vaalwaard en Azewijnse Broek samen.

Daarnaast zijn nog enkele uitbreidingen van bestaande/regionale locaties in voorbereiding, te weten Slijk Ewijk en De Regulieren. De verwachting is dat van deze locaties nog 2,1 mln ton deze taakstellingsperiode gewonnen kan worden.

Dit spoor biedt juni 2004 dus 11,18 mln ton, waarvan 9,08 mln ton reeds winbaar is gemaakt.

2.1.3.pilots Rivierverruiming

Zanddoelstelling (tot 1 januari 2008) van het project Implementatie alternatieven F3b:

- Voor 1 januari 2009 moet minimaal 2 mln ton beton- en metselzand worden gewonnen uit één of enkele pilots rivierverruiming.

Conclusie eindevaluatie:

- spoor van pilots rivierverruiming ligt (enigszins) achter op koers. Er zijn op dit moment nog geen pilots/projecten rivierverruiming in vergunningprocedure
- bij 5 projecten rivierverruiming is sprake van concrete plannen en is de MER-procedure gestart, dan wel wordt daarmee gestart in 2003. Door deze projecten is de minimumdoelstelling van 2 mln ton deze taakstellingsperiode nog steeds haalbaar.

Resultaten / stand van zaken juni 2004

- Binnen het project Ruimte voor de Rivieren zijn nog veel onduidelijkheden. De verwachting is dat deel 1 van de PKB Ruimte voor de rivieren begin 2005 zal verschijnen. Met uitkomen van dit deel I zal er meer duidelijkheid zijn over haalbaarheid van diverse rivierverruimingsinitiatieven. Op dit moment biedt met name Huissen perspectief. Bij de overige projecten is (onder andere samenhangend met het project Ruimte voor de Rivieren) stagnatie of vertraging opgetreden. Het project Huissen kan een aanzienlijke hoeveelheid zand opleveren, na aflopen van de MERprocedure wordt de precieze hoeveelheid duidelijk. De startnotitie MER is in februari 2004 afgerond. De verwachting is dat dit project deze taakstellingsperiode nog kan starten en 2 tot 4 mln ton zand kan leveren. Voorzichtigheidshalve wordt voorlopig 2 mln ton beton en metselzandand aangehouden.
- De beleidsregels Actief Bodembeheer Rijntakken zijn februari 2003 vastgesteld door Provinciale Staten. Deze regels zijn nodig voor de verwerking van (diffuus verontreinigde) bovengrond binnen het uiterwaardenstelsel.
- Door de stuurgroep bovenrivieren wordt een advies over te nemen maatregelen afgerond. Er wordt vooral ingezet op maatregelen langs de rivier zoals uiterwaardverlaging. Op termijn lijken er dan ook zeker mogelijkheden te ontstaan om via omputten een bijdrage te leveren aan de behoefte aan bouwgrondstoffen.

Eindconclusie

- Het spoor van de pilots rivierverruiming ligt achter op koers. Het project Huissen ontwikkelt zich echter voortvarend en biedt zowel qua hoeveelheden als tijdspad perspectief. De minimumdoelstelling van 2 mln ton kan deze taakstellingsperiode nog worden gehaald.

2.1.4 buitendijkse locatie in de gemeente West Maas en Waal

Zanddoelstelling (tot 1 januari 2008) van het project Implementatie alternatieven F3b:

- voor 1 januari 2009 moet minimaal 2 mln ton beton en metselzandand worden gewonnen uit buitendijkse locaties in de gemeente West Maas en Waal
- In totaal is voor deze locaties een projectdoelstelling geformuleerd van 15 tot 36 mln beton en metselzandand

Conclusie eindevaluatie

- Het spoor 'buitendijkse locatie-alternatieven gemeente West Maas en Waal', ligt met de locatie Over de Maas goed op koers. ODM levert deze taakstellingsperiode naar verwachting minimaal 4 mln ton beton en metselzandand op, ruim hoger dus dan de ten doel gestelde 2 mln ton.
- De MER procedure voor ODM is gestart en belemmeringen vanuit het Rijksbeleid zijn er niet meer. Door actieve medewerking van de gemeente en de beoogd vergunninghouder is spoedige realisatie van ODM mogelijk

Resultaten / stand van zaken juni 2004

- De MER voor ODM loopt. Enige vertraging is opgetreden, onder andere als gevolg van de uitbreiding van het geohydrologisch model waarin nu ook de gevolgen voor de gemeente Lith worden meegenomen, en als gevolg van het voorstel voor een nieuw alternatief binnen de MER, dat is aangedragen door Nederzand. De klankbordgroep heeft geadviseerd dit model

mee te nemen, dit advies is door de provincie overgenomen. Met deze aanpassingen van de MER is een inhoudelijke kwaliteitsslag gemaakt.

De verwachting is dat deze MER najaar 2004 gereed zal zijn. Eind 2004 volgt dan de streekplanherzieningsprocedure, waarbij voor ODM een concrete beleidsbeslissing in het streekplan wordt opgenomen. De verwachting is dat begin 2007 gestart kan worden met winning. In deze taakstellingsperiode kan daarmee nog 4 mln ton beton en metselzand worden gewonnen.

- Gemeente Lith en Vereniging 'Zanderover' uit Lith (gemeente in Brabant, aan de overkant van de Maas, tegenover het gebied van ODM liggend) hebben bezwaar tegen het zandwinproject ODM. In 2003 hebben zij onder andere een briefwisseling met de staatssecretaris van LNV gevoerd. Inzet daarbij was om de eenmalige goedkeuring van diep ontgronden in de uiterwaarden, die in juli 2002 was verleend door LNV, terug te draaien. Minister Veerman heeft de provincie in augustus 2003 per brief laten weten in de brieven van de gemeente Lith geen aanleiding te zien om het standpunt over het eenmalig afwijken van het rijksbeleid inzake ontgrondingen in de EHS te herzien.

Provincie en gemeente West Maas en Waal hebben gemeente Lith en de vereniging Zanderover in 2003 nauw betrokken bij de planvoorbereiding. Zowel gemeente Lith als vereniging Zanderover hebben zitting in de adviesgroep voor de MER-procedure.

Eindconclusie:

- Het spoor 'buitendijkse locatie-alternatieven gemeente West Maas en Waal' ligt nog op koers. De hoeveelheid van 4 mln ton in deze taakstellingsperiode staat nog overeind.

2.2 Locatie H1- Beuningen

Zanddoelstelling (tot 1 januari 2009):

- Voor 1 januari 2009 moet 10 mln ton beton- en metselzand worden gewonnen uit de H1-locatie, waarbij uitgegaan is van de volgende indicatieve onderverdeling:
 - Voorhaven, circa 3 mln ton
 - Beuningse Plas, circa 5 mln ton
 - H1- hoofdproject, circa 2 mln ton

Conclusie eindevaluatie:

- *ontwikkeling van de H1-locatie blijft ver achter op schema, ten opzichte van de oorspronkelijke planning is een vertraging van meer dan een jaar ontstaan. Afspraken in het bestuursconvenant hebben nog geen concreet vervolgresultaat opgeleverd. planologische medewerking van de gemeente moet door de gemeenteraad nog worden bekrachtigd.*
- *Uit de H1-locatie is deze taakstellingsperiode volgens de laatste raming 3,5 tot 7 mln ton beton- en metselzand winbaar, beduidend minder dus dan de oorspronkelijke doelstelling van 10 mln ton.*

Resultaten / stand van zaken juni 2004:

- de structuurschets voor het H1 hoofdproject is januari 2003 voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft de structuurschets niet vastgesteld maar wel uitgangspunten opgesteld waarin contouren en hoeveelheden zijn neergelegd. Provincie en gemeente hebben in het voorjaar van 2003 deze uitgangspunten besproken en bijgesteld waarna deze door de Raad in september 2003 zijn goedgekeurd.
- Najaar 2003 werd duidelijk dat de bestaande MER voor het hoofdproject en de Voorhaven, die begin jaren '90 was opgesteld, niet meer voldeed aan de eisen. In december 2003 hebben BenW van Beuningen dan ook besloten zelf een nieuwe MER op te stellen, gekoppeld aan de herziening van het bestemmingsplan. Najaar 2003 zijn tevens onderzoeken uitgevoerd ter attentie van geluid en zandvoorkomens. Daardoor kan de nieuwe MER beperkt van opzet zijn. Door de vertraging die het opstellen van een nieuwe MER met zich meebrengt is het snellere scenario van de eindevaluatie (waarbij nog 7 mln ton kon worden gewonnen) niet meer haalbaar. Uitgegaan wordt nu van het langzame scenario van de eindevaluatie, dat wil zeggen dat -

alleen in de Beuningse Plas en Voorhaven nog zandwinning mogelijk is tot 2009, wat neerkomt op 3,5 mln ton (start Voorhaven en Plas in 2007, hoofdproject pas na 2009)

- Het bestemmingsplan Beuningse Plas 'De Waterplas' is door de Provincie voor het overgrote deel goedgekeurd.

Eindconclusie medio 2004

* planologische medewerking van de gemeente Beuningen is bekrachtigd door :

- het vaststellen van de uitgangspunten met betrekking tot de contouren en hoeveelheden in het project door de gemeenteraad in september 2003
- het vaststellen van het besluit een MER uit te voeren, gekoppeld aan de herziening van het bestemmingsplan door de gemeenteraad in april 2004

* Het maximumscenario uit de eindevaluatie (7 mln ton) is niet meer haalbaar omdat toch gebleken is dat een nieuwe MER noodzakelijk is. De 3,5 mln ton uit het minimumscenario van de eindevaluatie is haalbaar.

2.3 Beleidsmatige inspanningen en belangen landelijke ontzanders

2.3.1. provinciaal ontgrondingenbeleid

IJKpunt:

(2^e tussenevaluatie): Streekplanuitwerking of herziening is zover gevorderd dat er op grond hiervan geen belemmeringen meer zijn voor realisatie van alternatieve locaties.

conclusie eindevaluatie februari 2003:

Aan de beleidsmatige ijkpunten in het implementatieplan is grotendeels voldaan. Belemmeringen in het provinciaal beleid voor de locatie-alternatieven F3b (voor zover aanwezig) zijn weggenomen, dan wel worden via een Streekplanprocedure op locatieniveau opgelost.

resultaten / stand van zaken medio 2004

- Voor de uitbreiding van de Vaalwaard is een streekplanafwijkingsprocedure doorlopen.
- voor de locatie ODM is de partiële streekplanherziening nog in voorbereiding. Eerst moeten de resultaten van de MER gereed zijn (eind 2004), dan kan begin 2005 de streekplanherziening doorgevoerd worden.

eindconclusie medio 2004:

De conclusie van de eindevaluatie staat nog geheel overeind.

2.3.2 belangen landelijke zandwinners

ijkpunt:

(2^e tussenevaluatie): minimaal 1 kansrijke uitruillocatie voor de landelijke zandwinning is in procedure gebracht.

conclusie eindevaluatie februari 2003:

- Aan de belangen van de landelijke ontzanders is in het implementatietraject ruimschoots aandacht besteed. Met resultaat: naast de zandlening Noord-Brabant zijn t.b.v. de landelijke zandwinners 2 Gelderse locaties in procedure/ontwikkeling (Vaalwaard en ODM)

- het totale winvolume van de overbruggingslocaties bedraagt op dit moment 28 mln ton beton- en metselzand. Deze taakstellingsperiode kan daarvan 17,25 tot 21,75 mln ton worden gewonnen. Dit laatste is vergelijkbaar met de hoeveelheid die de ontzanders in de periode 1999 tot en met 2008 anders eventueel uit F3b hadden kunnen winnen (conform provinciale ramingen bij de start van het alternatievenonderzoek F3b Maasbommel)

Resultaten/voortgang medio 2004

- De zandlening Noord-Brabant (8 mln ton) is geheel winbaar gemaakt evenals de uitbreiding en verdieping bij Vaalwaard/Rhederlaag. In de vergunning is aangegeven dat de exploitatie van twee van de drie locaties, te weten: uitbreiding Vaalwaard en verdieping Rhederlaag (samen 5,3 mln ton) wordt uitgevoerd door een participant in Watergoed BV. Tevens is aangegeven dat de winning voor 1 januari 2009 moet zijn voltooid.

- De planontwikkeling van de locatie Over De Maas ligt op koers. De landelijke ontzanders die participeren in Watergoed BV zijn hier beoogd vergunninghouder. Nederzand participeert in de adviesgroep voor de MER ODM. De zandwinners hebben op 22 april 2004 aan de adviesgroep een nieuw alternatief gepresenteerd, om nog mee te nemen in de MER. De adviesgroep heeft dat goedgekeurd. Dit nieuwe alternatief wordt nu volwaardig meegenomen in de MER voor ODM. Totale hoeveelheid van ODM is 15 mln ton, daarvan zal volgens de laatste raming 4mln ton deze taakstellingsperiode gewonnen kunnen worden.

eindconclusie medio 2004:

Aan de belangen van de landelijke ontzanders, aangesloten bij Watergoed BV (vergunninghouder voor de F3b) is ruim aandacht besteed. Van de alternatieve locaties in totaal is op dit moment reeds 17,1 mln ton winbaar gemaakt. Deze taakstellingsperiode zal daar nog 8,1 mln ton bijkomen. In totaal zal deze taakstellingsperiode 25,2 mln ton in alternatieve locaties worden winbaar gemaakt. De landelijke zandwinners hebben daarin een aandeel van 17,3 mln ton (lening brabant, 2 van de 3 deellocaties van Vaalwaard/Rhederlaag, ODM deze taakstellingsperiode).

2.4 Totaalbeeld en zandhoeveelheden locatie-alternatieven F3b en H1

Volgens de laatste raming leveren de locatie-alternatieven F3b deze taakstellingsperiode 25,2mln ton beton- en metselzand op, dat is ruim binnen de raming van de eindevaluatie februari 2003 (23 tot 27,5 mln ton). De H1 zal volgens de huidige raming 3,5 mln ton beton- en metselzand opleveren. De tabel hieronder geeft het overzicht weer en geeft tevens een vergelijking tussen de cijfers van de eindevaluatie en van de huidige raming.

raming winbare hoeveelheid beton- en metselzand (in mln ton), van de alternatieve locaties F3b plus H1, ten tijde van de eindevaluatie februari 2003 en medio 2004

	eindevaluatie februari 2003	mei 2004
zandlening noord brabant	8	8
Meer zand uit bestaande/Gelderse winningen	ca 9	11,2
Over de Maas	4-8,5	4
Pilots rivierverruiming	2	2
<i>subtotaal locatie alternatieven F3b</i>	<i>23 -27,5</i>	<i>25,2</i>
H1 locatie	3,5 -7	3,5
<i>totaal locatie-alternatieven en H1</i>	<i>26,5 -34,5</i>	<i>28,7</i>

2.5 Invulling taakstelling tot en met 2008

Naast de H1-locatie en de locatie-alternatieven voor F3b Maasbommel dragen ook andere (reguliere) locaties bij aan de realisatie van de taakstelling. Onderstaande tabel geeft het totaalbeeld van de huidige stand van zaken, afgezet tegen de cijfers van de eindevaluatie in februari 2003.

Prognose realisering taakstelling Gelderland periode 1999 t/m 2008 (x 1 mln beton en metselzand)

	eindevaluatie februari 2003	mei 2004
reguliere locaties	31,9 (30,1 winbaar)	32,1 (reeds winbaar)
locatie-alternatieven F3b	23-27,5 (8 winbaar)	25,2 (17,1 reeds winbaar)
H1-locatie	3,5 - 7	3,5

Totaal winbaar gemaakt	58,4 – 66,4 38,8 (66% van taakstelling)	60,8 49,2 (83% van de taakstelling (59 mln ton))
-----------------------------------	--	---

2.6 Risico-analyse

Sinds de eindevaluatie is de hardheid van de invulling van de alternatieven toegenomen. Mei 2004 is reeds 83 % (49,2mln ton winbaar gemaakt. Bij het spoor 'meer zand uit bestaande/gelderse winningen' komen steeds meer kansrijke initiatieven tot stand. Twee nieuwe projecten konden daarom aan deze evaluatie worden toegevoegd, en de verwachting is dat er meer volgen.

In totaal wordt verwacht dat 60,8 mln ton winbaar gemaakt kan worden voor 1 januari 2009.

Om de taakstelling van 59 mln ton te halen is nog 9,8 mln ton nodig. De geraamde projecten bieden dus 1,8 mln ton meer dan de taakstelling.

Bij uitbreiding en verdieping reguliere projecten is de uitbreiding Slijk Ewijk reeds in vergunningprocedure, de uitbreiding Regulieren zal naar verwachting binnenkort in procedure zijn. Bij beide projecten wordt een voorspoedig verloop van de procedure verwacht. Kans op vertraging of afstel is hier klein.

Voor ODM zijn de risico's nog gelijk aan de schets in de eindevaluatie (na de MER nog beoordeling door Rijk van inrichtingsplan, doorlopen partiële streekplanprocedure en de verschillende vergunningsprocedures). Tevens hebben in 2003 de gemeente Lith (brabant) en bewoners van Lith bezwaren geuit tegen het zandwinplan ODM. Aan de andere kant blijft het draagvlak in West Maas en Waal bij gemeente en lokale groeperingen breed. Ook participeren gemeente Lith en bewoners Lith nu in de adviesgroep voor de MER zodat wensen en ideeën vanuit Lith meegenomen kunnen worden. Kans op vertraging ten opzichte van de huidige raming is aanwezig; het risico wordt als matig ingeschat.

Bij de H1 is meer zekerheid over planologische medewerking dan bij de eindevaluatie. Bij de lokale groeperingen is echter geen volledig draagvlak. De MER-procedure moet nog starten, aan de andere kant kan de MER beperkt blijven omdat er verkennend vooronderzoek is verricht. Uitgegaan wordt in de huidige raming van winning in de Voorhaven en Beuningse Plas. Risico van verdere vertraging of afstel is aanwezig, wordt als matig ingeschat.

Wat betreft de pilots rivierverruiming: gezien de onzekerheden in het project Ruimte voor de Rivieren zelf, kan nu nog niet worden ingeschat wat de mogelijkheden zijn voor deze pilots om zich te ontwikkelen. Aan de andere kant ontwikkelt het project Huissen zich voortvarend. Omdat dit project naar verwachting 2 mln ton beton- en metselzand kan leveren deze taakstellingsperiode wordt het risico uiteindelijk weinig tot matig ingeschat.

Mochten zich tegenvallers voordoen dan heeft de provincie in eerste instantie een vangnet in de huidige geraamde projecten: deze bieden in totaal 1,8 mln ton meer dan de taakstelling. Tevens zijn er enkele initiatieven voor zogenaamde regionale winning die nu nog niet zijn meegenomen in de planning maar waarvan wordt verwacht dat zeker één deze taakstellingsperiode nog perspectief kan bieden. Daarnaast produceert Noord-Brabant deze taakstellingsperiode meer dan de taakstelling van 29 mln ton. Er is dan ook nog een mogelijkheid voor een extra lening. Voorlopig is de noodzaak daartoe niet aanwezig.

Hoofdstuk 3 Relevante ontwikkelingen

De afbouw van het rijksbeleid ten aanzien van bouwgrondstoffen:

Op 23 mei 2003 heeft het kabinet een brief ten aanzien van de afbouw van het bouwgrondstoffenbeleid bij het Rijk naar de Tweede Kamer gestuurd. De brief hield onder andere in dat:

- het taakstellingenbeleid tav beton en metselzand wordt afgeschaft na de huidige taakstellingsperiode (na 2008),
- het SOD niet meer uitkomt,
- de essentie van het bouwgrondstoffenbeleid wordt opgenomen in de Nota Ruimte.

Op 1 oktober 2003 heeft de Tweede Kamer het voornemen van het kabinet goedgekeurd, met daarbij de kanttekening dat de Kamer kritisch zal volgen wat deze ontwikkeling betekent voor de behoeften-voorziening en voor de branche.

Op 23 april 2004 heeft het kabinet de Nota Ruimte vastgesteld en naar de Tweede Kamer gezonden. *De passage over bouwgrondstoffen in de Nota Ruimte komt in de plaats van het Structuurschema Opervlaktedelfstoffen.* In deze passage staat het volgende over de Gelderse projecten 'H1' en 'ODM': 'Voor een goede overgang naar meer marktwerking is het noodzakelijk dat reeds in voorbereiding zijnde projecten voor de winning van beton- en metselzand zo spoedig mogelijk in uitvoering worden gebracht. In dit verband is met name van belang dat de Gelderse projecten 'Geertjesgolf' en 'Over de Maas' in de geplande omvang en onder de met het Rijk afgesproken voorwaarden doorgang vinden.'

De nieuwe beleidskoers van het Rijk (geen taakstellingenbeleid meer na 2008) betekent een accentverschuiving ten aanzien van het industriezandbeleid voor 2001 – 2008, zoals dat in het voorjaar van 2002 door PS is vastgesteld. Een uitwerking van dit beleid zal in 2004 plaatsvinden. Op de lopende projecten en initiatieven heeft deze ontwikkeling geen invloed.

Presentatie van de visie 'Overwinnen'

De IZGP (vereniging van Industriezand- en Grindproducenten) heeft in november 2003 de visie 'Overwinnen' gepresenteerd. De winners gaven daarbij aan in de toekomst te willen werken met nieuwe vormen van winning, die op maatschappelijke acceptatie kan rekenen. Zoals zij zelf aangeven is de rode draad dat er integrale projecten tot stand moeten komen waarin niet alleen zand- en grindwinning maar ook andere maatschappelijke belangen een prominente rol spelen.

Dit sluit geheel aan bij de visie van Rijk en provincies: in de toekomst multifunctionale projecten met maatschappelijk draagvlak.

Ruimte voor de Rivieren:

Gelderland heeft, samen met de overige provincies die betrokken zijn bij het beleid ten aanzien van de bovenrivieren, een regiovisie opgesteld. In deze regiovisie worden meer maatregelen langs de Waal voorgesteld, met diverse locaties waar uiterwaardverlaging plaatsvindt. Daarbij is meer ruimte voor zandwinning dan in overige scenario's zoals die door de projectgroep PKB RvR zijn ontwikkeld. Op dit moment is nog onduidelijk in hoeverre het regio-advies zal worden meegenomen in de gehele PKB-procedure. Begin 2005 zal deel 1 van de PKB uitkomen. Dan zal er meer helderheid zijn over de te verwachten maatregelen.

Op dit moment is het daarom niet goed mogelijk in te schatten welke kansen het project Ruimte voor de Rivieren voor zandwinning zal bieden.

Nieuw streekplan:

Het ontwerp voor het nieuwe streekplan wordt eind 2004 aan GS aangeboden. Daarna zal het ontwerp ter visie worden gelegd en is inspraak mogelijk. Bedoeling is het streekplan medio 2005 vast te stellen. Wat ontgrondingen betreft wordt aangesloten bij het beleidsplan industriezand in Gelderland 2001-2008 en bij de Nota Ruimte. Uitgangspunt van het ruimtelijk beleid voor het winnen van industriezand is dat ontgrondingslocaties niet vooraf worden aangegeven in het streekplan maar tot stand komen via *marktinitiatieven*. Het beleid bestaat uit voorwaarden voor initiatiefnemers die moeten leiden tot gewenste combinaties van functies en kwaliteiten door middel van winning van bouwgrondstoffen.

Intensivering toepassing secundaire grondstoffen

Gelderland werkt aan een integraal grondstoffenplan (IGP). Dit plan is gericht op het stimuleren van secundaire grondstoffen en het verminderen van de benodigde primaire grondstoffen. Het plan gaat uit van een stimulerende rol van de provincie bij het realiseren van een duurzame bouwgrondstoffenvoorziening. Het IGP resulteert in een uitvoeringsprogramma waarin voorbeeldprojecten worden opgenomen. Op 29 juni 2004 is het IGP door GS vastgesteld.

Juridische procedures:

1. Op 4 juni 2003 heeft de rechtbank uitspraak gedaan in de schadeclaimprocedure: de procedure over de vraag of de provincie aansprakelijk is voor de ontstane schade bij Nederzand (Watergoed) in verband met het stopzetten van de ontwikkeling van de locatie F3b. De rechtbank heeft de provincie in het gelijk gesteld, en acht de provincie dus niet aansprakelijk. Nederzand is in hoger beroep gegaan tegen deze uitspraak. Uitspraak in het hoger beroep wordt begin 2005 verwacht.

2. Op 23 juli 2003 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de beroepszaak met betrekking tot het heroverwegingsbesluit van de provincie inzake de Nimby-procedure (het besluit op 10 september 2002 de Nimby-procedure F3b Maasbommel stop te zetten). Ook de Raad van State heeft de provincie in het gelijk gesteld, dat wil zeggen dat de Raad van State oordeelde dat de provincie niet onrechtmatig heeft gehandeld. Tegen deze uitspraak was geen beroep mogelijk. Deze procedure is dus afgerond.

Hoofdstuk 4. Eindconclusie

De voortgang van de invulling van de taakstelling 1999 – 2008 ligt op koers: de 59 mln beton- en metselzand die Gelderland deze taakstellingsperiode winbaar moet maken kan zeker gehaald worden.

Sinds de eindevaluatie december 2002 is het aantal winbaar gemaakte locaties gestegen van 38,8 naar 49,2, van 66% naar 83 % van de taakstelling. Het aandeel van de alternatieve locaties voor de F3b binnen deze 49.2 mln ton is 25,2 mln ton

Van de 59 mln ton beton en metselzand moet nog 9,8 mln ton winbaar worden gemaakt. De initiatieven ODM, H1, pilots Rivierverruiming, Slijk Ewijk en Regulieren (Buren), leveren ruimschoots deze hoeveelheid. Kans op vertraging bij met name de grotere projecten is aanwezig, aan de andere kant zijn in deze projecten afgelopen 1 ½ jaar diverse stappen gezet waardoor de zekerheid is toegenomen.

Eventuele tegenvallers kunnen in eerste instantie worden opgevangen door de 1,8 mln ton die bovenstaande alternatieven extra zullen opleveren. Daarnaast zijn er nog initiatieven die nog niet in deze stand van zakennotitie zijn opgenomen maar waarvan de kans aanwezig is dat zij deze taakstellingsperiode nog winbaar worden gemaakt.

Tot slot kan er eventueel nog een beroep worden gedaan op een extra lening bij de provincie Noord-Brabant, deze produceert meer dan de taakstelling.

Bij de implementatie van de locatie-alternatieven is gepoogd om rekening te houden met de belangen van die landelijke zandwinners die aangesloten zijn bij Watergoed BV, de vergunninghouder F3b. Van de 25,2 mln ton beton en metselzand van de alternatieven F3b deze taakstellingsperiode is 17,3 mln ton bestemd voor deze landelijke winners. Dat is ruim de hoeveelheid die de zandwinners in de periode 1999 tot en met 2008 anders (bij een positief verloop) uit de F3b hadden kunnen winnen. ODM levert conform de huidige raming voor de periode na 2008 bovendien nog 11mln ton beton en metsel zand.

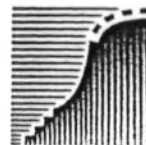
Versie juni 2004

Spoor	Locatie	totaal winbaar	Capaciteit/ wintempo	startdatum (evt. raming)	Geraamde jaarproductie	totaal 1999- 2008
-------	---------	-------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------------	-------------------------

[illegible][illegible]

**BIJLAGE VIII Brieven Staatssecretaris en Minister LNV d.d. 18 juli 2002, 6 juni
2003 en 24 juli 2004**

Het college van Gedeputeerde Staten
van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM



landbouw, natuurbeheer
en visserij

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		DO. 2002/1538	18 juli 2002
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Beton- en metselzandwinning 'Over de Maas'		0570-000000	
(TRC 2002/6190)			

Geacht college,

Hierbij bevestig ik de uitkomst van het overleg over de ontgronding in het project 'Over de Maas' met u en de staatssecretaris van V&W, mevrouw M. de Vries op 12 juni jongstleden.

De provincie Gelderland heeft zeer veel moeite gedaan om aan haar taakstelling voor beton- en metselzand te voldoen. Ondanks de maatschappelijke weerstand die locatie F3b opriep, is er thans in dezelfde gemeente een alternatieve locatie gevonden die op draagvlak kan rekenen. Gegeven deze feiten kan ik eenmalig instemmen met het afwijken van het SGR, dat diepe ontgrondingen in de EHS niet toestaat.

De redenen van afwijken zijn de feiten dat de realisatie van de EHS versneld kan worden en dat er rivierkundig sprake kan zijn van een zodanige oplevering dat het geen risico voor waterafvoer in zich heeft.

Voorwaarde is dat via de ontgronding 'Over de Maas' substantiële natuurwaarden worden gerealiseerd. Dat betekent in ieder geval dat er geen sprake kan zijn van diepe plassen, zonder leven. Hiertoe dient een inrichtingsplan opgesteld te worden, dat aangeeft op welke wijze de natuurkwaliteiten zullen worden gerealiseerd. In het inrichtingsplan zal onder meer moeten worden aangegeven in hoeverre sprake is van opvulling. Dit inrichtingsplan moet de instemming krijgen van het Rijk (waaronder LNV).

Een afschrift van deze brief is ter kennisname gezonden aan de Staatssecretaris van V&W, de HID Rijkswaterstaat te Arnhem en aan Nederzand B.V., Postbus 112, 6640 AC Beuningen.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,


G.H. Faber

Ministerie van
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Oost

copy to burg.

GEMEENTE LITH
INGEKOMEN d.d.

Periode	18 JUL 2003	Aang.
Van		Sacr.
Tot		B.S.
Door	-1.023.3	Pen A
W	2003 - 8604	
Raad		
Ind		

K

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Lith
Postbus 10000
5397 ZZ LITH



landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
6-6-2003	2636	DO. 2003/1672	6-8-2003
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Zandwinning 'Over de Maas', (TRC 2003/4630)		0570-668882	

Geacht College,

In uw brief vraagt u mij om het besluit van staatssecretaris Faber d.d. 18 juli 2002 te heroverwegen omdat het draagvlak, dat volgens u met name ten grondslag heeft gelegen aan het besluit, ontbreekt. Dit is een onjuiste interpretatie van de motivatie van LNV voor haar besluit.

De argumenten om eenmalig af te wijken van het rijksbeleid inzake ontgronden in de EHS zijn uitsluitend gebaseerd op natuur en landschap, de afvoer van water en het ontzanden. Uw verzoek is voor mij daarom geen aanleiding om het genomen besluit te heroverwegen.

Ten aanzien van uw betrokkenheid in de planvorming heb ik van de provincie Gelderland begrepen dat er momenteel met u over wordt gesproken. Het uitvoeren van de m.e.r.studie, waarin ook de locatiekeuze nader en verder zal worden onderbouwd, biedt naar mijn mening eveneens een goede mogelijkheid voor betrokkenheid van uw zijde bij de planvorming.

Ik dank u voor de uitnodiging om de gemeente Lith te bezoeken. Gezien de fase waarin de planvorming zich nu bevindt en de verantwoordelijkheid die de provincie Gelderland hierin heeft, heeft een bezoek aan uw gemeente voor mij op dit moment geen prioriteit.

Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Directie Oost
Verzeblaan 30
Postadres: Postbus 554
7400 AN Deventer
Telefoon: 0570 - 668888
Fax: 0570 - 668866

Datum
6-8-2003

Kenmerk
DO. 2003/1672

Vervolgblad
2

Ook kan ik niet ingaan op uw verzoek om een uitnodiging te ontvangen voor een gesprek op het ministerie omdat ik de rol van LNV in dit stadium van de planvorming, met inachtneming van het bovenstaande, ondergeschikt acht aan die van de provincie Gelderland.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,
voor deze:
DE DIRECTEUR-GENERAAL LANDBOUW,
NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT,



dr. A.N. van der Zande

Bijlage 3

College van Gedeputeerde Staten
in de provincie Gelderland
De heer ing. H.W.C.G. Keereweer
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

PROV. BESTUUR VAN GELDERLAND	
Rsg.nr.:	RE 2003.68895
Ingek.:	29 AUG. 2003 / GS
Class.nr.:	
BEH. DOOR:	LG / Dijkstra
KOPIE AAN:	



landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van

24-7-2003

uw kenmerk

RE2003.68895

ons kenmerk

DO. 2003/1773

datum

28-8-2003

onderwerp

Project "Over de Maas".

doorkiesnummer

0570-668882

bijlagen

2

(TRC 2003/5917)

Geachte heer Keereweer,

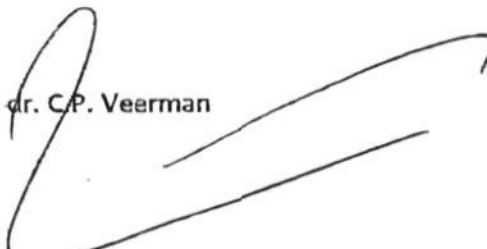
De brieven van de gemeente Lith en de vereniging 'Zanderover', waaraan u refereert, heb ik inderdaad ontvangen. Ik dank u voor de nadere toelichting uwerzijds.

De genoemde brieven vormden voor mij geen aanleiding om mijn standpunt over het eenmalig afwijken van het rijksbeleid inzake ontgrondingen in de EHS te wijzigen. Te uwer informatie heb ik kopieën van mijn antwoord aan de gemeente Lith en de vereniging 'Zanderover' bijgevoegd.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,

Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Directie Oost
Verzetslaan 30
Postadres: Postbus 554
7400 AN Deventer
Telefoon: 0570 - 668888
Fax: 0570 - 668866

dr. C.P. Veerman



BIJLAGE IX Adviezen waterbeheerders in het kader van de watertoets



Gedeputeerde Staten van Gelderland
Dienst Ruimte, Economie en Welzijn
Afdeling Landelijk Gebied
T.a.v. de heer J. Bouw
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Bezoekadres
Rijnstate
Markt 9
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

telefax dienst MW (026) 359 83 59
internet dienst MW: www.gelderland.nl/mw.html

datum

27 januari 2004

onderwerp

Wateradvies MER Over de Maas

nummer

MW2004.2587

Geacht college,

Inleiding

In het kader van het watertoetsproces MER Over de Maas een heeft op 21 oktober 2003 een start-overleg met de waterbeheerders en u als initiatiefnemer plaatsgevonden. De volgende waterbeheerders zijn betrokken bij de watertoets Rijkswaterstaat Directie Limburg, de provincies Noord-Brabant en Gelderland en de waterschappen Rivierenland en Maaskant. Tijdens het overleg is een toelichting gegeven op het project en is het te volgen proces van de watertoets besproken. Afgesproken is dat de provincie Gelderland, afdeling Water, zal optreden als coördinerend waterbeheerder.

Wateradvies

Hierbij ontvangt u het gecoördineerde wateradvies zoals de watertoetsprocedure dat vraagt. Door de verlate ontvangst van de afzonderlijke wateradviezen zijn wij pas nu in staat dit gecoördineerde wateradvies aan te bieden, waarvoor excuus. De volgende afzonderlijke wateradviezen zijn ontvangen, en als bijlage bijgevoegd:

- provincie Noord-Brabant (d.d. 5 november 2003);
- waterschap Rivierenland (d.d. 11 november 2003);
- provincie Gelderland (d.d. 21 november 2003);
- waterschap Maaskant (d.d. 22 december 2003);
- Rijkswaterstaat Directie Limburg heeft een zienswijze ingediend (d.d. 22 april 2003, kenmerk DLB 2003/6496) op de startnotitie MER, waarin in relatie tot de watertoets een eerste reactie is gegeven. In het kader van de watertoets is aanvullend het wateradvies d.d. 11 december 2003 van belang.

inlichtingen bij

dhr. M.J.L. de Vos

e-mail

m.de.vos@prv.gelderland.nl

verzonden

doorkiesnr. (026) 359 97 03

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN+AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. NL001825100.B03

2 FEB. 2004

De afzonderlijke adviezen zijn beoordeeld om vast te stellen of er tegenstrijdigheden in zitten. Mede door de verschillende rollen (beheerder rijkswateren, grondwaterbeheerder, kwaliteits- kwantiteitsbeheerder, etc) hebben wij geconstateerd dat er geen tegenstrijdigheden in te zitten. De waterbeheerders kunnen, voor wat betreft de verschillende wateraspecten, op hoofdlijnen instemmen met de Startnotitie MER Over de Maas en de Richtlijnen voor het Milieueffectrapport Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas. Wel geven de afzonderlijke waterbeheerders, vanuit de verschillende waterbelangen, aanvullingen c.q. nadere aandachtspunten voor het op te stellen MER Over de Maas. Met name Rijkswaterstaat Directie Limburg geeft in haar uitgebreide wateradvies de nodige aanvullingen c.q. eisen die meegenomen dienen te worden bij de uitwerking van het MER. Graag vestigen wij hierbij de aandacht op de gevraagde (model)berekeningen om diverse effecten van de voorgenomen activiteit aan te tonen.

Aangezien de afzonderlijke wateradviezen geen tegenstrijdigheden bevatten, heeft het geen toegevoegde waarde om er één wateradvies van te maken. Gemakshalve verwijzen wij naar de afzonderlijke wateradviezen.

Vervolg

Mede namens de andere waterbeheerders zoals hiervoor genoemd, verzoek ik u, op basis van de Startnotitie en Richtlijnen voor het Milieueffectrapport aangevuld met de wateradviezen, de wateraspecten uit te werken in het MER Over de Maas. Wij adviseren u de watertoets integraal mee te nemen in de verdere procedure. Graag ontvangen wij te zijner tijd het concept-MER Over de Maas ter beoordeling (zijn de wateradviezen voldoende verwerkt in het MER?) van de wateraspecten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,



H 155-1

C.J. Steenmeijer
dienst Milieu en Water
hoofd onderafdeling Bodembeheer

bijlage:

- wateradviezen van Rijkswaterstaat Directie Limburg (zienswijze en wateradvies), de provincies Noord-Brabant en Gelderland en Waterschappen Rivierenland en De Maaskant

coll. -/dk

code: TVW_13672/MG

Bijlage 7

Ministerie van Verkeer en Waterstaat



Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Aan
Het College van Gedeputeerde Staten van
Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

PROV. DE	121294
Reg.nr:	RE 2002.121294
Ingek:	24 APR. 2003 / 25
Class.nr.:	
BEH. DOOR:	
KOPIE AAN:	LG/UH

VERZONDEN 23 APR. 2003

Contactpersoon
W.K.J. van der Heijden
Datum
22 april 2003
Ons kenmerk
DLB 2003/6496
Onderwerp
Zienswijze startnotitie milieueffectrapportage
"Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas"

Doorkiesnummer
043-3294517
Bijlage(n)
↓
Uw kenmerk
RE2003.121294

Geacht College,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van Rijkswaterstaat directie Limburg, enerzijds rivierbeheerder van de Maas tot aan Hedel, anderzijds vertegenwoordiger van de minister van Verkeer en Waterstaat in de regio, onder meer met betrekking tot ontgrondingenbeleid.

Rijkswaterstaat is als agendalid van de klankbordgroep indirect betrokken geweest bij het voortraject. Rijkswaterstaat heeft deze bescheiden rol bewust gekozen. Enerzijds omdat zij zich als vertegenwoordiger van V&W in de regio niet wil mengen in de wijze waarop de provincie invulling geeft aan haar met de staatssecretaris van V&W afgesproken taakstelling. Anderzijds omdat de staatssecretaris van V&W inmiddels in het bestuurlijke overleg met uw college reeds heeft aangegeven onder welke condities zandwinning in de uiterwaarden mogelijk is. Daarnaast heeft Rijkswaterstaat bij alternatievenonderzoeken in het verleden (commissie Feenstra) op basis van rivierbeheer reeds een standpunt ingenomen, waarvan de inhoudelijke argumenten in principe nog steeds staan.

Op basis van de nieuwe inzichten en ontwikkelingen in het ontgrondingenbeleid kom ik tot de volgende zienswijze over de voorliggende startnotitie.

De conclusie die uit het alternatievenonderzoek naar voren komt, luidt dat uit alle alternatieven samen voor de taakstelling 1998-2008 15 miljoen ton zand moet worden gewonnen en dat uit ODM ca. 2 miljoen ton zand gewonnen kan worden. Anderzijds wordt aangegeven dat alleen uit ODM al 15 miljoen ton gewonnen gaat worden. Hiermee blijft het onduidelijk of deze MER behalve voor een streekplanherziening wordt opgesteld voor een winning van 2 miljoen of van 15 miljoen (plus 1 of 2 miljoen ton?). Is het de bedoeling dat ODM een totaal vervangend alternatief voor F3B vormt? Dit

Directie Limburg
Postadres Postbus 25, 6200 MA Maastricht
Bezoekadres Avenue Céramique 125, Maastricht

Telefoon (043) 329 44 44
Telefax 043-3294673
E-mail w.k.j.vdheijden@dlb.rws.minvenw.nl

deel van de opgave is mij niet duidelijk en dient in de probleemanalyse van het MER duidelijker neergezet te worden.

Aandachtspunten voor uitwerking in het MER

Met betrekking tot de alternatieven zoals beschreven in hoofdstuk 4 wil ik het volgende opmerken. Afbeelding 4.1 laat een kortsluiting zien tussen bovenpand en benedenpand. Afbeelding 4.2 laat een nevengeul zien naar het benedenstroomse pand. Behalve de *morfologische effecten hiervan, waarvoor ik hieronder specifiek nog aandacht vraag*, dienen in het MER ook de gevolgen voor de waterkrachtcentrale in beeld te worden gebracht. Naar verwachting zal de waterkrachtcentrale als gevolg van de kortsluiting debiet gaan missen.

Binnen het alternatievenontwerp zou verondiepen bovendien niet slechts als een variant moeten worden meegenomen in het MER, maar zou het een bouwsteen moeten zijn voor beide alternatieven en hun varianten.

In de startnotitie is in par. 5.5. genoemd dat morfologische effecten in beeld moeten worden gebracht. Ik wil ervoor pleiten om verder te benoemen en uit te splitsen. In het MER moet nadrukkelijk onderzoek worden gedaan naar tenminste de volgende morfologische effecten:

- de bodemontwikkeling van de hoofdgeul (=het zomerbed) ter plaatse van en 2 km boven- en benedenstrooms van de ontgronding;
- de stabiliteit van de oevers in de hoofdgeul en de ontgronding;
- erosie en sedimentatie op het bestaande maaiveld in de omgeving van de ontgronding en in de ontgronding zelf en;
- morfologische ontwikkeling van de stuwpasserende nevengeul.

Verder is van belang om het volgende te onderzoeken:

- de ontwikkeling van de afvoer die naar verwachting door de het zomerbed en winterbed ter plaatse van de ontgronding en door de stuwpasserende nevengeul zal gaan, bij verschillende (lage, gemiddelde, hoge en extreme) afvoeren en;
- de ontwikkeling van de waterstanden bij dergelijke afvoeren.

Dat alles moet onderzocht worden voor de komende decennia. Voordat conclusies rechtstreeks in het MER worden overgenomen, moet opnieuw worden beoordeeld of in de deelonderzoeken waarnaar in dit verband verwezen wordt, voldoende is ingegaan op bovenstaande aspecten.

In paragraaf 5.6 wordt bij veiligheid niets gezegd over de stabiliteit van stuw, waterkrachtcentrale en aan te leggen weg. Randvoorwaarde is dat de te graven ontzanding geen bedreiging mag vormen voor de waterkrachtcentrale en de stuw.

In hoofdstuk 6.3 van de startnotitie wordt aandacht besteed aan de watertoets. Er wordt aangegeven dat bij het opstellen van de notitie overleg is geweest met de betrokken waterbeheerders, Waterschap Rivierenland en RWS Directie Oost-Nederland. Naar aanleiding hiervan wil ik opmerken dat de uiterwaarden van de Maas door RWS Directie Limburg wordt beheerd en niet door onze collega's van Directie Oost-Nederland. Indien er overleggen in het kader van de watertoets plaatsvinden kan daarom beter rechtsreeks contact worden opgenomen met RWS Directie Limburg. In het hoofdstuk zijn niet expliciet de adviezen en standpunten van de waterbeheerders beschreven. Er wordt alleen aangegeven dat de opmerkingen zijn verwerkt in de voorliggende notitie. Omwille van de duidelijkheid én om de watertoets een eigen plaats te geven, adviseer ik u de standpunten van de waterbeheerders in het MER ook apart te vermelden.

Verder is geen aandacht besteed aan de relatie tussen de watertoets en het MER. Als rivierbeheerder adviseer ik uw College om de watertoets integraal mee te nemen in de verdere procedure en tevens voor advies voor te leggen aan de commissie Milieueffectrapportage, bij de behandeling van het MER.

Tot slot dient bij de watertoets niet alleen naar inrichting en beheer gekeken te worden, maar op de eerste plaats naar de locatiekeuze. Ik verzoek u in het MER en de verdere procedure hier expliciet aandacht aan te besteden.

Daarnaast zal Rijkswaterstaat directie Limburg in overleg met de directie Oost-Nederland in het verdere proces kijken naar de concrete relatie met eigen projecten zoals, IVM, Maaswerken (peilopzet) en natuurvriendelijke oevers.

Detailopmerkingen

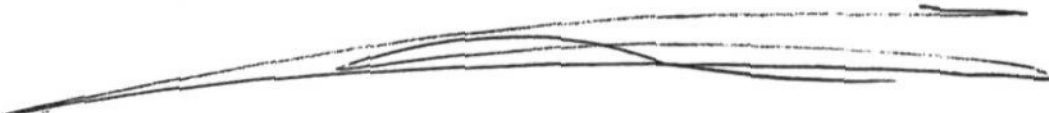
Op bladzijde 11 wordt aangegeven dat de ontsluiting van de stuw en waterkrachtcentrale gehandhaafd moet blijven. Een voorstel in dezen is dat wordt gekozen voor een combinatie van de veerweg en ontsluiting stuw met een tracé langs de Maas van veerweg naar stuw (conform afbeelding 4.1). Aandachtspunt is bovendien dat dwars door de uiterwaard een kabel ligt om de waterkrachtcentrale aan het elektriciteitsnet te knopen, daarvoor is een omlegging vereist.

Op bladzijde 15 wordt aangegeven dat het waterpeil benedenstrooms van de stuw varieert van 0.0 tot 1.0 meter. Dit is niet correct. Het laagste peil ligt lager en het hoogste peil veel hoger dan hier genoemd. Als het alleen over de zomerperiode gaat, dan is het wel een redelijk goede constatering. Het water zal echter buiten de zomerperiode redelijk vaak boven de 1.0 meter staan. Gaat het om een gemiddelde, dan komt het wel aardig dicht in de buurt, maar zo staat het niet in de tekst.

Op bladzijde 20 staat dat het regelbereik van de stuw ligt tussen de 180 m³ en de 525 m³. Dit is niet correct. Het gaat hier om het regelbereik van stuw en waterkrachtcentrale samen en dat loopt van 0, als er geen afvoer is tot ongeveer 1100 m³, net voor de stuw getrokken gaat worden. In principe regelen ze het samen automatisch, echter bij onderhoud of uitval van de centrale, regelt de stuw het waterpeil volledig.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE PLV. HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR,


Ir. C. Venema